

SLOVENEČ

Naročnina
za državo SHS;
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratov:
Ekonomska petina vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglasi nad 45 mm višine
po Din. 2.—, posilna št.
po Din. 3.—
Pri večjem naročilu popust.
Izda se vsak dan izvenredni
nedeljski in dneva po pram-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; neizplačana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 322.

Političen list za slovenski narod.

Oprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7563, praga in dunaj 24.797.

Prodanci.

V vseh velikih momentih, ko je šlo za bodočnost naroda, so slovenski liberalci, pa naj se imenujejo kakorkoli, dosledno pokazali, da so zaostali nazadnjaki, ki ne poznajo svojega časa, in inteligenčna klika, ki se je od svojega ljudstva popolnoma oddelila.

Pred volitvami je ta gospoda, deloma pod firmo starega »narodnega naprednjaka«, deloma pod izveskom »jugoslovanske demokracije«, skušala volivce varati z nekako samoupravo, o kateri pa so previdno molčali, kako si jo zamišljajo. Pač pa so kot navidezni ljudi nasprotniki »radikalne reakcije« dali razumeti, da so odločno proti centralizmu, so napadali velesrbsko smer Pašićeve politike in govorili o enakopravnosti slovenskega naroda.

Vse sama sleparija!

Volitve so pokazale nedvoumno slovensko ljudsko voljo. Ves slovenski narod je obsodil centralizem, se izrekel za najširšo zakonodajno samoupravo ter skupaj s hrvatskim narodom in muslimani kot en kompakten prečanski blok centralističnim srbskim vlastodržcem povedal svoje nemojnost stališče, da se država mora preurediti na samoupravnem temelju.

Zdaj so se liberalci iz takorekoč avtonomistov čez noč prelevili zopet v stare centraliste. Poprej sovražniki Pašićevi, ki da »nikoli ne bodo šli več z njim v koalicijo«, se mu zdaj že ponujajo, ako bi jim ne uspelo dobiti vodstva zamišljenih bodočih volitev izključno v svoje roke. Poprej pristaši enakopravnosti Slovencev in Hrvatov, vpijejo zdaj v enem koru z belgrajskimi eksploatatorji države, da so vsi avtonomisti »izdajalci državnega edinstva« in kličejo žandarja ter rablja nadnje. (»Jutro« od 4. aprila.)

Začel je zaspani in leni, toda v svoji omejenosti vedno dovolj zlobni »Slovenski Narod«, češ da SLS nima nobene pravice nastopati kot predstaviteljica slovenskega ljudstva ter v njega imenu skupaj s hrvatsko seljaško stranko in muslimani zahtevati revizije ustave, ker da je za SLS volilo le 60.5% vseh volivcev. Pri tem »Narod« čisto pozablja, da je že sam za revizijo nastopal, drugi pa, da je k revizionistom šteli tudi SSDL, NSS, SRS in SKRS, kar pomeni toliko kakor 76.5%, torej gotovo ogromno večino, dočim znaša odstotek izrecnih ustavovercev (JDS, SKS in NRS) samo 16.5%, kajti 7% oddanih glasov je odpadlo na neopredeljene (SSJ, Nemci in NLS). Ker pa smemo končno tudi socialne demokrate šteti med revizioniste, se lahko reče, da se je proti centralizmu izreklo nad 80% vseh volivcev v Sloveniji. Zdaj naj še kdo reče, da SLS ni upravičena terjati od Belgrada samouprave v imenu našega ljudstva!

»Narodu« se je pridružilo »Jutro«, ki se ima za naprednejše od »Naroda«, v resnici pa je istega nazadnjaškega mesa in krvi. V momentu, ko se odločuje usoda našega naroda in cele države, ko je spretna taktika SLS, ki se je v svrhu revizije ustave dogovorila s Hrvati in muslimani, zmešala radikalni vladi štrene, da ne ve, ne kod ne kam, v tem resnično zgodovinskem trenutku, padajo demokrati slovenskemu ljudstvu, ki ga naša stranka faktično in moralno predstavlja, v hrbet in nosijo polena na ogenj, ki ga kurijo velesrbski fanatiki, bodreč jih, naj ne ugodijo zahtevi slovenskega in hrvatskega naroda in naj rajši pošljejo čez Savo kazenske ekspedicije, da se zatrejo »separatisti« in »veleizdajalci«, to je, 80% slovenskega ljudstva!

Pri tem si je ta gospoda, ki žaluje za egiptovskimi lonci vladne koalicije z radikali, izbrala kost, katero zdaj po volitvah brez prestanka gloda, to je: »strašne gospodarske posledice avtonomije« in »amputacije«. Res strašno! Avtonomistično ali federalistično — na imenu je jako malo ležbe — so urejene združene države tako severne kakor južne Amerike, Kanada, Mehika, Brazilija itd., zvezne države so Avstralija, zvezna država je velika Rusija, Anglija, Nemčija itd. Kljub temu te države do danes še niso poginile, nasprotno izvzemši Rusijo (iz posebnih vzrokov seveda) vse gospodarsko cveto, in uprav centra-

listične države kakor Španija, Italija in Francija so primeroma gospodarsko na slabšem. Ugovor, da male države niso za avtonomijo ali federacijo, sijajno pobija zgled Švice. In Slovenija zahteva svojo avtonomijo ravno zato, da se ne bo gospodarsko uničevala, kakor se je dosedaj.

Kar pa se tiče »amputacije«, je to nemišl, ki je vreden tistih butic, v katerih se je rodil. Naša država je mednarodno priznan in potom mednarodnih dogovorov razmejen teritorij, ki se brez velikih mednarodnih zapletljev ne more raztrgati kakor kakšna stara suknja. Drugič bi Srbija z amputacijo ne pridobila, kakor mislijo te prifrknjene butice, ampak izgubila, kajti brez Slovenije in Hrvatske postane Srbija mala država, ki bodo ojačeni sosedji nanjo prežali kakor na svoj plen tembolj, ker bi ta mala in ne velika Srbija obdržala ali hotela obdržati pri sebi Vojvodino in Makedonijo, ki gledajo po njuni delih tako Madžari kakor Romuni, Bolgari, Grki, Turki in Albanci, da ne govorimo o povečanih apetitih Nemcev in Italijanov v takem slučaju. Tretjič — in to je najbolj važno — na mednarodno priznane ozemlje SHS ležijo ogromne finančne obveznosti, katerim more zadostiti le skupna država, kakor obstoja! Sicer pa — numero štiri — Velesrbi z amputacijo le strašijo take norce, ki bi jim verjeli, da se bodo odrekli dežel, ki jim nesejo milijarde!

Tem ljudem pomagajo naši demokrati, da uplašijo ljudstvo v svrhu, da bi položilo orožje v roko za svojo samoupravo. Zakaj za to jim gre in za nič drugega. Samouprava, ki najbolj odgovarja interesom te države, ker bi jo naznotraj konsolidirala, nazunaj pa okrepila ter pripravila pot federaciji vseh Slovanov na jugovzhodu Evrope, je tem ljudem zato nevarna, ker bi ljudstvu dala pravico samemu odločati o svojem denarju. Kase pa Belgrad za enkrat ne da iz rok in gospodje slovenski demokrati mu pri tem pomagajo, da odpade zanje od časa do časa kakšna drobtinica v strankarske svrhe. To je ključ do razumevanja demokratske politike v Sloveniji.

Naj zdaj kdo reče, da ta gospoda ne dela tako, kakor da je od Belgrada za svojo izdajalsko delo naravnost plačani!

Demanti o revoluciji v Romuniji

Budimpešta, 4. aprila. (Izv.) Iz Arada poročajo, da so tja došle bukareske vesti o izbruhu revolucije v Romuniji nastale na ta način, ker so demonstrantje pod vodstvom opozicionalnih poslancev vdrli v palačo princa Stirbexa in napravili veliko škodo. Došla policija je nastopila, nakar je nastalo veliko krvoprelitje. Drugih vesti ni.

Dunaj, 4. aprila. (Izv.) Dunajsko romunsko poslaništvo uradno objavlja, da so v nekaterih listih objavljene vesti o revoluciji v Romuniji neresnične in da vlada tam popoln mir.

Krvav verski spor na češkem.

Praga, 4. aprila. (Izv.) V občini Radbošt je prišlo na Veliko noč do hudih spopadov med katoliki in pripadniki »narodne cerkve«. Glavarstvo je moralo poklicati na pomoč vojakke, da so napravili red. Nad omenjeno občino je proglašeno obsedno stanje.

KARDINAL FAULHABER NA POTI V AMERIKO.

Monakovo, 4. aprila. (Izv.) Kardinal Faulhaber je neposredno po velikonočnih praznikih odpotoval v Zedinjene države Severne Amerike, da tam pridiguje in predava. Njegova pot ni politična, ampak le karitativnega značaja.

ZRTVE ESSENSKIH DOGODKOV.

Berlin, 4. aprila. (Izv.) Listi poročajo, da je umrlo od žrtv pokolja v Essenu doslej 13 oseb. Umrle bodo pokopali v skupnem grobu na častnem mestu pokopališča.

Berlin, 4. aprila. (Izv.) Francoska zdravniška komisija je ugotovila, da je bilo od delavcev, ubitih v Essenu, zadetih 6 v hrbet, od ranjenih pa 21.

Ima vremena.

POGAJANJ PRED 14. APRILOM NE BO. — EDINI CILJ CENTRALISTOV: IZKORIŠČANJE LJUDSTVA.

Belgrad, 5. aprila. (Izvirno.) Blizina pravoslavnih velikonočnih praznikov se v političnem življenju že prav močno čuti. V mestu je le še malo poslancev, ki so bili prišli v Belgrad z dežele, da sodelujejo pri reševanju krize. Vlada se je zato odločila, da za enkrat ne bo napravila nobenega koraka za rešitev krize. Zmagala je tudi to pot stara Pašićeva parola: Ima vremena. Pred 14. t. m. se Nikola Pašić ne bo spustil v nikaka pogajanja z načelniki klubov in strank, ker noče prejediti sklepom radikalnega kluba, ki se bo sestal 14. aprila na svojo prvo plenarno sejo. V političnih krogih se govori, da se Pašić ni odločil za odgoditev pogajanj s šefi strank po svoji volji, ampak zato, ker se njegovemu

vabilu doslej še nihče ni odzval. Edini Pribičević se trudi, da pride do pogajanj za vsako ceno, samo da bi zlezal v vlado. Značilno je tudi pisanje današnje »Pravde«, ki se odločno poteguje za obnovev radikalno-demokratske koalicije. »Pravda« zahteva, da morajo dobiti demokrate nagrado za svoje patriotsko držanje po številu svojih volivcev, ne pa po številu poslancev. Državotvorni demokrati stranki mora biti dana prilika, da obdrži svojo moč, kakor jo je imela decembra meseca preteklega leta. — Splošno pa sodijo, da demokratom in radikalom ni toliko ležeče na tem, da se država uredi, ampak da bi mogli sami ostati na vladi in še nadalje ljudstvu vleči denar iz žepa.

Vladno poročilo.

NAŠE REPARACIJSKE ZAHTEVE OD NEMČEL. — POGAJANJA S POLJSKO GLEDE SKUPNE SODNE POMOČI.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) Minister pravde dr. Laza Marković je dal časnikarjem naslednja pojasnila.

Najprvo je ponovno naglašal, da je minister Supilo bival v Zagrebu popolnoma zasebno ter da se z Radićem sploh ni razgovarjal.

Nato je dr. Laza Marković govoril o vprašanju reparacij iz Nemčije. Dejal je, da stoji po ruhrskih dogodkih nemška vlada na stališču, da ne more izvršiti vseh mirovnih pogojev, razen onih reparacij, ki so zapadle. Pri tem pa je treba pripomniti: Naša vlada je smatrala, da so vsi dogovori o reparacijah za l. 1922 že izvršeni, ker je te dogovore reparacijska komisija potrdila in jih poslala vrhovnemu komisarju v Berlinu v izvršitev. Izgleda, da nemška vlada namerava izplačevanje reparacij nadaljevati onim državam, ki niso udeležene pri zasedbi Poruhrja, to so v prvi vrsti Anglija, Italija in Jugoslavija. V praksi pa je stvar dru-

gačna. Reparacijske kvote za l. 1923 komisijske se ni mogla določiti. Zato se na račun l. 1923 ne more naročiti nobeno blago, dokler ni določena kvota. Ko se bo ta ugotovila, bo najprvo naročila država svoje potreščine, ostanek pride na zasebnike. Za l. 1924 je pa določeno, da 50 odstot. reparacijskega blaga pripade državi, 50 odstot. pa zasebnikom. Od onih dogovorov, ki so bili odobreni za l. 1922, se bodo izvršili vsi. Računati pa moramo s težkočami v nemški industriji. Za sedaj se dobavlja v prvi vrsti le ono blago, ki se lahko hitro izvrši. Sploh pa mi ne nameravamo nobenih luksuznih predmetov, ampak le to, kar za svoje gospodarstvo res nujno rabimo: pluge, stroje, lokomotive, vagoni, mostove.

Nadalje je izjavil minister dr. Marković, da se me našo državo in Poljsko vrše pogajanja za konvencijo o skupni sodni pomoči, kakršna že obstoji med nami in Češkoslovaško.

Konferenca poslancev J. M. O.

Sporazum med Hrvati, Srbima in JMO odobren.

Sarajevo, 4. aprila. (Izv.) Včeraj se je končala v Sarajevu konferenca Spahovih poslancev. Za predsednika kluba je bil izvoljen dr. Hrasnića. Navzoči so bili vsi novoizvoljeni poslanci, ki so soglasno odobrili dr. Spahovo delovanje za skupni nastop z dr. Korošcem in Radićem ter izjavili, da so z dr. Spahom popolnoma solidarni. Izdan je bil včeraj komunike o tej konferenci, ki se glasi: Včeraj in danes so se zastopniki Jugosl. muslimanske organizacije sešli k prvi seji po volitvah, ki so se je udeležili tudi vsi novoizvoljeni poslanci. Razpravljali so o novem položaju, ki je nastal po volitvah. Sprejeli so poročilo o dogovorih med predstavniki HRSS, SLS in JMO ter soglasno odobrili načelni sporazum, ki je bil sklenjen med predstavniki teh strank v Zagrebu. Ta načelni sporazum vsebuje pred vsem to, kar zahtevajo te stranke, ki se bore za revizijo vidovalanske ustave ter za izvedbo enakopravnosti. Ugotovlja se, da se bo muslimanska organizacija borila proti gospodarskim in finančnim krivicam ter za sporazum med narodi v državi. Po soglasnih izjavah vseh poslancev z dežele je razpoloženje v Bosni zelo dobro.

BUTKIEWICZ NI USMRČEN?

Dunaj, 4. aprila. (Izv.) Listi poročajo, da so sovjeti izvršili smrtno obsodbo nad prelantom Butkiewiczem v Moskvi. Vest iz Rige pa to vest dementirajo.

CICERINOV ODGOVOR ANGLIJI.

London, 4. aprila. (Izv.) Angleška vlada se je bila toplo zavzela za pomilostitev obsojenih katoliških duhovnikov s posebno noto. Na to noto je odgovoril Cicerin, da smatra zavzemanje angleške vlade za pomilostitev obsojenih duhovnikov za navadno hinavščino, ker bi tudi on lahko delal angleško vlado odgovorno za neštivilne po-boje Ircev in Egipčanov.

Apel Hrvatov na srbski narod.

Zagreb, 4. aprila. (Izv.) Dne 15. aprila bo HRSS imela svoje zborovanje. Radić povdarja, da so Hrvati za sporazum s Srbi. Preko Pašića pa gre stranka na dnevni red. Njega bo doletela ista usoda ko Pribičevića na Hrvatskem. Ostal bo osamljen. 4 milijoni Hrvatov skupaj s Slovenci in drugimi bodo po Davidoviću, če bo ta imel dovolj srca, da se otrese Pribičevića, napravili sporazum s srbskim narodom. Dne 16. aprila bom pozval vse Srbe na sporazum.

MISEL O SRBSKEM REVIZIONISTIČNEM BLOKU.

Zagreb, 4. aprila. (Izv.) V današnjem »Slobodnem Domu« je napisal Stjepan Radić uvodni članek pod naslovom: »Kaj najbolj onemogoča sporazum med hrvatskim in srbskim narodom«. V članku veli Radić, da je nesporazuma najbolj kriva srbska gospoda, ki je mnogo gorša, ko najslabši hrvatski frankovci. Da se najde izhod iz položaja, ni težko: 40 Davidovićevih pristašev skupno z zemljoradniki in nekaterimi radikali bi tvorili lahko med Srbi enak blok sporazuma, kakor je storjen že med Hrvati, Slovenci in Muslimani.

Glad v črni gori.

Belgrad, 5. aprila. (Izv.) Med tem, ko belgrajski politiki obširno razpravljajo o amputaciji velikih delov države, prihajajo iz Črne gore strašne vesti o lakoti, ki razsaja zlasti v črnogorskih hribih. Zaradi lakote so tudi razbojniški napadi na dnevnem redu. Iz Cetinja poročajo, da je položaj prebivalstva naravnost obupen. V hribih umre vsak dan večje število ljudi od lakote. Ljudje jede surovo travo in glodajo skorjo z dreves. Belgrajski listi priznavajo vsa ta dejstva, a za pomoč se vlada ne zgane, ampak študira, kako bi iz vseh prečanskih krajev napravila gladno Črno goro. Z ozi-

rom na žalostno stanje prebivalstva v Črni gori so sklenili odlični o Belgradu bivajoči inostranci, da bodo začeli sami energično akcijo v prid gladnim Črnogorcem, ker vidijo, da se naši odgovorni krogi za to nič ne brigajo.

REFORMA MINISTRSTEV.

Belgrad, 4. aprila. (Izvirno.) Danes od 5. do 8. ure zvečer se je vršila seja ministrskega sveta. Razpravljalo se je o reformi nekaterih ministrstev.

PROTEST PROTI VOLIVNIM NASILSTVOM.

Belgrad, 4. aprila. (Izvirno.) Danes so zastopniki Srbske zemljoradniške stranke obiskali notranjega ministra, kateremu so izrekli svoj protest proti krivicam, kakršne so se dogajale pri volitvah.

HUD OČITEK PASIČU.

Zagreb, 4. aprila. (Izvirno.) O razgovorih med radikali in Radićem objavlja »Slobodni Dom« poročilo, v katerem pravi med drugim, da pravih razgovorov ni bilo. Sporazum ni spadal v program radikalov, zato sedaj ti lazijo okrog Radića, da bi ga ali premotili ali pa oplašili. Pasić bi bil sposoben, napraviti z Radićem tako, kakor je naredil s srbskimi oficirji na solunski fronti, dal jih enostavno spraviti s sveta.

ODCEPLJENJE ALBANSKIH MUSLIMANOV OD CARIGRIJSKEGA KALIFATA.

Belgrad, 4. aprila. (Izvirno.) Sem so došle vesti iz Tirane, da je tam zboroval albanski cerkveni kongres, ki je sklenil, da albanski muslimani ne priznavajo več carigrajskega kalifata.

Seliplovi razgovori v Italiji.

Dunaj, 4. aprila. (Izv.) Danes zjutraj se je avstrijski kancelar dr. Seipel vrnil semkaj. O njegovem potovanju v Rim italijanski listi mnogo razpravljajo. Fašistovska »Epoca« pripisuje Seliplovemu obisku v Milanu največjo politično važnost in pravi, da mora biti Avstrija klin med Češkoslovaško in Jugoslavijo, ki naj zabrani slovanski podonavski blok. Češkoslovaška in Jugoslavija se morata odločiti svojim podonavskim načrtom.

ČEŠKOSLOVAŠKI DRŽAVNI PRORAČUN ZA 1924 BO ZMANJSAN.

Praga, 4. aprila. (Izv.) V smislu sklepa češkoslovaškega ministrskega sveta, da se naj državni izdatki prilagodijo novim razmeram, se bo državni proračun za l. 1924 znižal na eno četrtno in se bodo izdatki znižali na eno petino.

FRANCOSKO-AVSTRIJSKA TRGOVSKA POGAJANJA.

Pariz, 4. aprila. (Izv.) Koncem tega meseca se bodo začela v Parizu pogajanja za trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Francijo. Avstrijo bo zastopal dr. Schiller.

FRANCOSKE ODREDBE V NEMČIJAH.

Koblenc, 4. aprila. (Izv.) Zaradi napačne na neko tiskarno, so izročile francoske oblasti sodišču nekega sodnika, enega dijaka in nekaj drugih oseb. Iz mesta so izgnani en major in dve rodbini, ki sta veljali kot sumljivi. Tiskarno, kjer se je tiškal list »Coblenzer Zeitung«, so Francozi rekvirirali.

NEMŠKA PROTESTNA NOTA.

Berlin, 4. aprila. (Izv.) Nemška vlada je izročila vsem zvezniškim vladam ostro protestno noto zaradi dogodkov v

Essenu, v kateri zahteva zadoščenje in pa odškodnino za rodbine ubitih delavcev, ki niso drugega zakrivil, kakor da so se branili delati pod francoskimi bajoneti.

POLITIČNI UMOR V CARIGRADU.

Carigrad, 4. aprila. (Izv.) Polkovnika Osman pašo, ki so ga sumili, da je ubil Ali Sukribega, so ustrelili žandarji, ker se je upiral aretaciji.

SMRT TURŠKEGA DIPLOMATA.

Dunaj, 4. aprila. (Izv.) Danes je umrl bivši veliki vezir in dolgoletni turški poslanik na Dunaju Hussein-Hilmi-paša. Nekaj let je bil tudi generalni guverner Macedonije.

NEREELNE TVRDKE.

Budimpešta, 4. aprila. (Izv.) Proti borzizanski tvrdki Goldschmid & Schönberg je bilo izročenih redarstvu več ovadb zaradi nereelnega poslovanja. Vsled teh ovadb je eden izmed lastnikov tvrdke pobegnil. Škoda cenijo na 180 milijonov.

Tržaško pismo.

Trst, 1. aprila 1923.

Fašisti med seboj. Tajnik v notranjem ministrstvu, Michele Bianchi, desna roka Mussolinijeva, je imel te dni političen govor, v katerem je trdil, da bo proporcionalni volivni red, kakršen je sedaj v Italiji v veljavi, odpravljen in da bodo upeljali nov — pluralni volivni sistem, ki bi seveda zagotovil fašistom režim. Propore bi ostal samo za manjšino. Z vso vehemenco je nastopil v svojem listu »Cremona Nuova« proti tem izvajanjem Bianchinijevim posl. Farinacci, tudi eden izmed velikih bogov fašizma. On pravi, da veliki fašistovski svet ni o tem še nič razpravljal; ravno tako pa tudi ne tozadevni odbor, katerega član je tudi on Farinacci. V kakšni lastnosti in iz kakšnih razlogov je mogel torej Bianchi javiti, da je reforma v omenjenem smislu že gotova? Kdo mu je dal to oblast, v čigavem imenu je govoril, ko ga je pooblastil se postaviti nad veliki svet, nad ministrski svet in nad samega Mussolinija? To je samovoljen čin, za katerega ni opravičbe. Bianchinijev govor da je vzbudil v strankinih krogih in med voditelji največje začudenje, ker si ne znajo razložiti tega ekscesa. Kakor je iz teh besed razvidno, so si fašistovski vodje krepko v laseh glede načelnega rešenja volivne reforme. Čudno ni; saj fašizem sploh nima še nobenega definitivno ustaljenega programa, in koleba med desno in levo. Fraze, vržene v pravem času med ljudstvo, in pa osebnost Mussolinijeva, so ga dvignile in te ga držijo po koncu. Toda ob vsaki priliki, ko se gre za načela, pa trči ena misel ob drugo, ker so voditelji fašizma skupaj zneseni iz vseh mogočih načelno si nasprotujočih strank. Saj je znano o samem Mussoliniju, da je bil prej socialist najekstremnejše vrste, republikanec in ateist. Danes pa je hlapec kapitalizma, monarhist, in vzpostavlja zopet križ v šole. Pred kratkim smo imeli drug tak slučaj. De Vecchi, podtajnik za invalide je izdelal nov načrt za podporo le-teh. Postavil se je pa pri tem na stališče, da invalidi nimajo pravice zahtevati kako podporo od domovine; če jim ta da kakšno podporo, je to le milost. Vsled teh izjav je nastal med invalidi — in teh je mnogo med fašisti — tak vihar proti De Vecchiju, da ga je moral Mussolini odstraniti iz dotičnega mesta. Celo neki minister je nastopil javno proti De Vecchiju, in v

Turinu, njegovem zbornem mestu, so demonstriali proti njemu invalidi.

Izsiljevalne metode fašistov. Fašisti so postali za naše ljudstvo prava nadloga. Dan za dnem hodijo po hišah in izsiljujejo pod najraznovrstnejšimi vzroki denar iz ljudi. Enkrat nabirajo za kakšnega uboga fašista, potem za kakšen pogreb, ali pa za kak ples; pa zopet za reške legijonarje itd. Usiljujejo Mussolinijeve slike, nabirajo inserate pri trgovcih in obrtnikih, ki jih pa noben častnik ne objavi itd. Kdor ne da zlepa, mu žugajo pa z revolverji, bombami in požigom. Zgodilo se je, da ljudje niso imeli denarja, pa so jim kar s stlo vzeli slanino, klobase ali karsibodi. Če se ljudje pritožijo pri karabinerjih, se fašisti izkažejo z strankino izkaznico, pa je vse v redu in lahko nemoteno nadaljuje svoje delo. V nevarnosti je samo oni, ki jih je naznanil; pride lahko v ječo radi razžaljenja »patriotov«, če se mu ne pripeti še kaj hujšega. Pa tudi v mestu samem fašisti taklajo trgovce, obrtnike, brez razlike narodnosti in sicer kar za ogromne svote; na stotine, da na tisoče lir morajo plačati letno, če hočejo imeti mir. Pred dnevi nam je pokazal ugleden tržaški trgovec, Italijan, pismo, poslano mu od načelstva fašija, kjer mu grozijo, da ga bodo brisali iz fašistovske stranke kot nevrednega, če ne plača takoj zaostalih mesečnih obrokov. Taksi-ran pa je bil na letnih 1500 lir. V istem pismu mu žugajo z ricinovim oljem in drugimi še hujšimi posledicami, če ne bo kot hišni gospodar nasproti svojim najemnikom popustljiv. Če se upajo tako nastopati proti Italijanom, kaj se le proti Slovincem! Ljudje se seveda zvečina udajo, kaj pa hočejo proti surovosti in nasilju! Toda kaj ljudje mislijo, in kako govorijo o teh stvarih, potem ko je nevarnost minula, to si lahko vsak pameten človek sam misli. Mussolini je sicer že večkrat rekel, da bo nastopil z vso odločnostjo proti takim nepostavnostim, naj pridejo od katerekoli strani ali do danes mi ne samo da ne vidimo nobenega tozadevnega zboljšanja, ampak ravno ti dogodki in dogodki zadnjih dni kažejo, da Mussolini ali nima nobene moči nad fašisti v Julijski Krajini ali pa odobrava njih barbarska nasilja proti našemu ljudstvu. In če je to poslednje, potem je Mussolini mogoče energičen politik, ali silno slab psiholog. Čudimo se, kako more stranka, ki ima vendar vso oblast v svojih rokah in bi morala dati kaj na svojo čast, dopustiti take metode, ki morejo koncem koncev škoditi njenemu ugledu in ugledu države doma in na tujem.

Slovenski verniki na Veliko noč v smrtni nevarnosti. Bralcem »Slovenca« je gotovo še v mislih, da je bivši tržaški škof Bartholomasi na pritisk prefektore (namestništva) z novim letom prepovedal v cerkvi sv. Antona Novega slovenske pridige. Dovoljene so bile izrečno le zjutraj ob nedeljah maše s slovenskim petjem in popoldne litanije. Veliki teden pa je pisalo fašistovsko glasilo »Popolo di Trieste«, da morajo prenehati tudi te slovenske pobožnosti. V nasprotnem slučaju je »Popolo« zažugal z nasilnim nastopom. Veliko soboto je bil pozvan svetotonski župnik na kvesturo (policijo), kjer so mu ukazali, da mora na veliko nedeljo ukiniti slovensko petje. Če se ne pokori, da ga bodo naznanili na sodišče, so mu rekli, ker da bi bil on odgovoren za nered, ki bi eventualno nastal. Protest ni pomagal nič in ni ostalo drugega kot opustiti slovensko petje, ker je znano iz skušnje, da oblasti ne nastopajo proti fa-

šistom, ampak jim gredo v njihovem »kulturnem« delovanju še celo na roko, kar se je skazalo tudi ob tej priliki. Fašisti se pa tudi ne »špasajo« in jim nič ni mar, četudi postanejo žrtve nedolžnih otroci! In res je na veliko nedeljo prišlo kakih 15 fašistov v cerkev, ki je bila polna vernikov, oboroženih z bombami, z namenom, da jih vržejo med vernike, če bi se pelo slovensko. Mrzel pot oblije človeka, če pomisli, kakšna nesreča bi se bila ob toliko množici lahko zgodila, če bi vrgli bombe! Koliko nedolžnih žrtve! In zakaj to? Radi par nedolžnih slovenskih pesmic! Če bi stvar ne bila tako resna in žalostna bi bila smešna. Uboga Italija, ki se bojiš ene slovenske nabožne pesmi! Pravijo, da se slovensko ne sme pridi-gati in peti pri sv. Antonu Novem, ker da je ta cerkev v sredini mesta. Ali ste slišali že katerikrat bolj zarukan izgovor, kot je ta? Gre se samo za to: Ali so tu Slovenci ali niso? In če so, ali imajo pravico, moliti Boga v svojem jeziku ali ne? Ni vredno odgovarjati na take bedastoče v XX. stoletju. O fašisti, vi mislite, da ste junaki, pa bo prišel čas in bo zgodovina povedala kako ste majhni in ubogi v duhu! Najlepše je pa obnašanje kvesture. Ta ve za namene fašistov (saj je opozorila župnika), potem pa pravi, da ne more garantirati za red in mir. Mussolini govori vedno o vzpostavitvi postavnosti, reda in morale, in žuga z najenergičnejšimi kaznimi proti neubogljivcem, tržaška kvestura pa ne more z vsemi svojimi karabinjerji ukrotiti 15 do 20 mlečnozobih fantičev. Koliko stoji kulturno višje »balkanska« Jugoslavija, ki je vzpostavila v Splitu italijansko šolo in italijanske pridige! Če hoče kvestura zvedeti za tiste, ki žugajo, ji povemo mi naslov: vpraša naj v uradništvu »Popolo di Trieste«.

Velika nesreča se je zgodila na veliko nedeljo. Neka družina Petelin — 4 osebe — se je peljala na Katinaro na sprehod. Nazajgrede se je konj splasil in voz prevrnil. Na cesti je bilo mnogo šetalcev. Ena oseba je bila ubita, eden umira in mnogo je ranjenih.

Vprašanje tržaške škofijske stolice. Pred kratkim smo bili objavili vest, kot gotovo in ki smo jo dobili iz dobrega vira, da bo imenovan za tržaškega škofa msgr. Pelizzo. Danes moramo to vest dementirati. Ta kandidatura da je padla. Sedaj se govori o dveh drugih kandidaturah in sicer o. č. Fogarju in Lucianiju. Prvi je profesor v Gorici in govori dobro slovensko, drugi je vpokojen re-alni profesor v Trstu in urednik filofašistovskega glasila »Vita nuova«. Pravijo, da delajo fašistovski krogi za tega poslednjega. Koliko je na teh govorih resnice in koliko upanja imata ta dva kandidata, da uspeta, pa nam ni znano.

Politične vesti.

+ Italijani o opatijskih pogajanjih. — Italijani so se po neuspehu v Opatiji z vso silo vrgli v podlo prizadevanje, da pridobijo Srbe zase in jim preko glave hrvatskega in slovenskega naroda izmajajo Delto in Baroš in s tem Jadran sploh. Ali se kaj vrši v ta namen v diplomaciji na tistem, nam ni znano, a bolesten izlivi sovraštva v italijanskih listih vevajajo pozornost. Tu je odvrkla vsako krinko posebno »Epoca«, ki pravi, da bi se Srbi in Italijani, kot dva zmagovita, svobodna naroda, nemudoma sporazumeli, ako ne bi bili vmes avstrijski hlapci Hrvati in Slovenci. Pravi, da se v Belgradu čimdalje bolj oživlja staro prijateljstvo do Italije, dobrovedoč, koliko bo vredna njena naklonjenost v vprašanjih na

Prvi zemljani na mescu.

Čudežni doživljaji dveh Angležev. 46. Angleški spisal H. G. Wells. — Poslovenil — e—.

Ozrl sem se na višino, odkoder bi mogel dati znamenje Kavorju. Zagledal sem skalo, kamor je skočil trideset metrov daleč.

Za trenutek sem se obotavljal. Ni mi bilo, da bi se preveč oddaljil od oble. Pa takoj me je bilo sram moje sebičnosti, skočil sem.

In zopet sem se razgledal po globinah in višinah. Daleč zunaj proti vzhodu je plapolal robec v večernem vetru —.

Kavorja ni bilo nikjer. In vendar — ob tem poznem času bi moral biti pri robcu. Tako sva se zmenila. Pa ni ga bilo videti.

Stal sem, gledal in opazoval pokrajino. Vsak trenutek sem pričakoval, da se bo kje pojavil.

Dolgo sem čakal. Kričati sem hotel, pa spomnil sem se na redki zrak. Moj glas bi se nikamor ne čul.

Poln negotovosti in neodločnosti sem naredil par korakov nazaj proti obli. Ali bi razobesil eno najinijh rjuh tu gori —. Ustrašil sem se. Kaj če bi znamenje zapazili seleniti in prišli bliže — in našli oblo!

Opustil sem to misel in znova pregledoval kotlino.

Praznota, tihoća vsepovsod —. Nikjer nobenega selenita, niti glasu ne o njih, ka-

kor izumrlo je bilo vse. Le velo, suho listje je rahlo šuštel v vetru, ki je postajal vedno močnejši. In mrazilo me je v vetru.

Nesrečni Kavor!

Globoko sem šel po sapo, zaokrožil dlan krog usten —.

»Kaaavoor —« sem zaklical in moj glas je bil kakor glas pokvečenega možicejna nekje v daljavi.

Pogledal sem po robcu, pogledal na rastoče sence pod zapadnimi stenami kotline, pogledal po solncu. Skorajda vidno je lezlo po nebu navzdol.

Nemudoma sem moral na pot, ako sem hotel rešiti Kavorja.

Slekel sem suknjo in jo obesil na trstičje, da bi spet našel smer nazaj k obli, in nato sem se obrnil nazaj prou robcu. Dve, tri milje je bilo do njega, par sto skokov kvečjemu.

In spet sem skakal, kakor se more skakati in hiteti le na mesecu. Mislim sem na Kavorja, kje da je običal. In pri vsakem skoku sem čutil, da je hladneje, in vleklo me je nazaj k obli —.

Še zadnji skok — in stal sem v dolini pod robcem, še eden napor in bil sem pri znamenju —.

Povzpel sem se na višino in iskal s skrbnimi očmi po okolici.

Daleč spodaj je zevala temna odprtina rova, — o Kavorju nobenega sledu.

Nema in tiha je ležala pokrajina krog

mene. Le trstičje se je majalo in lahko šuštel —.

Mraz me je stresel.

»Kav —!« sem hotel zakričati, pa spomnil sem se, da je brezuspešno —.

Tihota — smrtna tihoća —.

In tedaj so moje oči zazrle neko stvar. Kakih petdeset metrov spodaj na strmini je ležala. Sredi polomljenega trstičja in vejevja —.

Kaj je bilo —?

Vedel sem, kaj je, poznal sem tisto stvar, pa branil sem se priznati, da jo poznaj —.

Stopil sem doli. Kavorjeva športna čepica je bila —.

Nisem se je dotaknil. Obstal sem poleg nje —.

In vejevje naokrog je bilo kakor siloma poteptano in pomandrano. Obotavljal sem se, — stopil sem in pobral čepico —.

In s čepico v roki sem stal in strmél v pomandrano grmovje —. Na bodečem trstičju sem zapazil temne, zamazane lise.

Nisem se jih hotel dotakniti —. In kakih dvanajst metrov naprej se je veter igral z neko belo stvarjo. Bela je bila, bleščeča bela —.

Košček papirja je bil. Zmečkanega, kot da bi ga bil kdo siloma tiščal v pest —.

Pobral sem ga. Krvavi madeži so bili na njem. Zapazil sem drobno pisavo.

Pregledal sem listič. Kratke, polom-

ljene vrstice so stale na njem, s svinčnikom napisane.

Bral sem:

»Ranil sem si pri skoku koleno. Mislim, da sem si zdrobil kost. Hoditi ne morem več, niti lezti ne —.«

Tako se je začelo. Precej jasno je bilo še pisano. — Nato manj razločno:

»Seleniti me že dolgo lovijo in vprašanje ...«

»Časa« je menda bilo zapisano, pa spet prečrtano in mesto tega je stalo:

»— je, kedaj me bodo zajeli. Od vseh strani se mi bližajo —.«

Kaj je hotel zapisati v stavku »vprašanje ...« je, kedaj me bodo zajeli —«.

Pisava je postala zmedena, nečitljiva:

»— Slišim jih —«

To se je še dalo brati. Nato pa je bilo spet par besed prečrtanih. In bral sem:

»— čisto druge vrste seleniti, ki jih vodi —«

»— njihove glave so mnogo večje, njihova telesa drobna, noge kratke. Premišljeno se kretajo — in četudi sem ranjen in si ne morem pomagati, se mi zdi, da se mi jih ni treba bati —.«

Tako mišljenje je bilo čisto Kavorju podobno!

»— niso streljali name, niso me napadli. Mislim, da —«

(Dalje).

Egejskemu morju, na katerega edino mora težiti Srbija, in kako neizprosno in nevarno je njeno sovraštvo, ako ostanejo sporni njeni interesi na Jadranskem morju. Zato se morajo poslej vršiti pogajanja — ako naj se sploh nadaljujejo — zaradi Reke, ki je živ del Italije, neposredno med Srbi in Italijani, brez dr. Rybaja in sploh brez Hrvatov in Slovencev, ki enako sovražijo Rim kakor Belgrad. Tako nesramno si upajo pisati zakleti sovražniki vseh Jugoslovancev. Srbom se laskajo, da bi jih ločili od Hrvatov in Slovencev, jih za vedno odvrnili od Jadranskega morja in jih prikovali na Balkanu. Mislimo, da so Srbi ipak dalekovidnejši, nego jih smatrajo Italijani. A naj store karkoli — Hrvati in Slovenci ostanemo ob Jadranu in se temu našemu naravnemu izhodu v svet ne bomo nikdar odpovedali!

+ Srbsko-laški sporazum? Turinska »Stampa« objavlja dopis svojega belgrajskega poročevalca, kjer ta gospod trdi, da je Jugoslavija že na več krajih poskušala dobiti kredite za oboroževanje, končno pa je bila le prisiljena obrniti se na Francijo. Glede sporazuma z Italijo pravi dopisnik, da se namerava Jugoslavija oborožiti z iste vrste orožjem kakor Italija, da bi v danem slučaju mogli obe državi nastopiti skupno. — V drugem dopisu iz Belgrada pa pravi isti list, da so v Belgradu popolnoma naklonjeni zvezi z Italijo, za katero so vneti zlasti mnogi višji oficirji. — Vse te vesti so seveda v Belgradu narejene in od tam tudi gotovo dobro plačan »šmonces«, preračunan na to, da bi se v sedanjih notranjopolitičnih krizah Hrvati in Slovenci ustrašili Italijanov, češ kaj bo, kaj bo, če Italijani zasedejo celo Hrvatsko in Slovenijo! Naj bi raje oni v Belgradu stokali, kaj bo, kaj bo, če davkov iz Hrvatske in Slovenije več ne bo v državno blagajno. Ta stok bi bil mnogo bolj upravičen. Belgrajski Presburo pa naj le še pridno razmetava denar v turinsko »Stampo«.

+ Košek za košekom. Listi poročajo, da so postavili železniški postaji Vinkovce in Slavonici Brod pod »varstvo« železniške direkcije v Subotici. — Nedavno so listi poročali, da je pridelen Srem v finančnem oziru finančni direkciji v Novem Sadu. — Tako se lepo in na tihem ustvarja — Velika Srbija! Brez parlamenta, brez amputacije, brez vojaštva, ampak čisto lepo administrativno. Najprej denar, to je jasno, potem železnica, ki tudi nekaj nese, vse drugo bo pa navrženo.

+ Amputacija. »Prej nego bi prišli na amputacijo Hrvatov in Slovencev, bi bilo daleko lažje in boljše amputirati g. Pašića od radikalne stranke.« Tako zaključuje v »Radikalu« dr. Momčilo Ivančević svoj članek o amputaciji. Pri nas bo pa treba amputirati od telesa slovenskega naroda vse demokrate, samostojne in radikale kot narodne odpadnike.

+ Kdo so nasprotniki avtonomije? Iz radniških krogov smo prejeli: Če prebimo takozvane »napredne« slovenske liste, nam pade posebno v oči ostrina, katero se ti listi zaganjajo v SLS posebno pa v njenega voditelja gospoda dr. Korošca. Vidi se iz njih pisave, da jim gre politika, ti jo je ubral po volitvah voditelj SLS, močno na živce. Ti takozvani »napredni« časopisi, posebno pa oni demokratskega kalibra, se vedno ponašajo, da so reprezentanti slovenske inteligence. Ali jo sploh in kako daleč jo še predstavljajo, tega nečemo ukaj raziskovati; povdarjati samo hočemo, da bodo ti listi s svojimi sedanjimi pisavo odšli od sebe še to trohico inteligence, ki se še pred kratkim časom zbirala okrog njih glasil. Mi sicer nismo poklicani jih na opozorjati, marveč hočemo samo ugotoviti, da so vsi razsodni in nesebični inteligentni krogi trdno prepričani, da mora pri do uresničenju glavnega programa SLS, o je, do ustitvaritve avtonomije slovenskih okrajin, do vzpostavitve Slovenije, če se očemo sploh rešiti nevzdržnih koruptivnih azmer, ki jih je v zadnjem času uvedel centralizem. Belgrajski centralizem je, kakor se je udeleževal v zadnjih letih, s svojim uradništvom popolnoma nesposoben, da bi upravljal pri vojem prirojenem »mentalitetu« pokrajine, ki so vajene pravičnih in urejenih razmer. Kakor znano, se po srbskem »mentalitetu« najmočnejša vladajoča politična stranka istoveti z državo. S tega ališča upravlja belgrajski centralizem doledno vse državne posle. Partija je meroajna, da dobi državno službo, da postane »pisar«, sekretar, načelnik, upravni in državni svetnik ter minister. Samo narodni poslanec v Sloveniji ne more postati, če se ji še tako zapiše. — posobnost in kvalifikacija je popolnoma ostranska stvar. Vdinjaj se vladajoči srbski stranki, vse boš dosegel, če tudi nisi uk, kakoršen bi moral biti. S tako politiko »doslej Belgrad upravljal Slovenijo. Ni da potem, da je vzkliklo in vzrastlo nezavoljstvo v tako kratkem času ne samo v udstvu, temveč tudi v značajnih inteligentnih krogih do vrhuna. Oni pa, ki so se koristili s srbsko mentaliteto na račun slošnosti, so popolnoma zadovoljni, ščitijo centralizem in se mu klanjajo v nadi, da m v bodoče prinese še večje koristi. Ti so rei, ki se skrivajo za takozvanimi »na-

prednimi listi« in se zaletavajo s tako ostrino v dr. Korošca in ga opisujejo kot nasprotnika edinstva in ujedinjenja naše države, čeravno morda tega ne verjamejo. Smelo lahko trdimo, da ni državljana v državi, ki bi imel več zasluga za našo državo kakor ravno načelnik SLS g. dr. Anton Korošec. In njega opisujejo kot nasprotnika naše države! Oj, kakšna laž! Da so izkoriščevali centralizma v Sloveniji popolnoma iz sebe, da se poslužujejo najnesramnejših laži in da lajajo na vse pretege, to naj bo dr. Korošcu in SLS samo v zavest, da je s svojo politiko glede avtonomije na pravi poti in v vzpodbudo, da izvrši prevrat v upravnem ustroju naše države — ki ima ostati tudi v bodoče enotna — ter tako napravi enkrat za vselej konec centralistični korupciji v avtonomistično urejeni državi — Jugoslaviji.

+ Pred novim sporom v demokratski stranki. Oficielno osrednje glasilo demokratske stranke »Demokratija«, katere lastnik je Ljuba Davidović, najodločnejše piše proti sodelovanju z radikali. »Pravda« pa, ki podpira Pribečevićevo politiko, lom kopje za radikalno-demokratsko koalicijo. Razkol med obema strujama je zopet očiten. Slovenski demokraci so seveda na Pribečevićevi strani.

Iz zunanje politike.

* Revolucija v Rumuniji? Pariški listi javljajo precej vzemirjive vesti iz Rumunije, ki pa še niso potrjene. Baje je izbruhnila v Rumuniji revolucija, tako da je morala kraljevska rodbina pobegniti v Albo Julijo. Nad staro Rumunijo je proglašeno obsedno stanje. Govori se tudi, da je prišlo v Rumunijo veliko število boljševiških agentov iz Rusije, ki netijo upor. — Vse te vesti so menda nekoliko pretirane, res pa je, da se bje v Rumuniji hud boj za ustavo med opozicijo in vlado, vsled česar so politične strasti tako razgrete, da je prišlo v mnogih krajih do krvavih spopadov med ljudmi in med policijo. Te spopade so menda proglasili bojazljivi ljudje za revolucijo.

* Mussolinijev povratek v Rim. 3. t. m. se je Mussolini iz Milana povrnil v Rim, kjer je imel takoj dolgo posvetovanje s podtajnikom Acerbom in z ministrom, generalom De Bonom in comm. Branchijem in Rossijem. V polnem teku so priprave za prihodnji ministrski svet, ki se snide to soboto in bo zboroval, dokler ne reši celega delovnega programa. Na dnevnem redu bodo zelo važne odločitve v notranji politiki in priprava predloga za parlament, ki se snide meseca maja.

* Seipel in Sturza. O priliki svojega obska v Rimu se je avstrijski kancler dr. Seipel sestel tudi z generalnim tajnikom italijanske ljudske stranke don Sturzom. Le-ta je obiskal Seipla v spremstvu princea Rufa della Scaletta, ki je član strankinega vodstva. Pogovor s Seiploom je trajal nad eno uro in se je med drugim dotikal vprašanja o mednarodni zvezi krščanskih ljudskih strank.

* Politični položaj glede francosko-nemškega spora je slejkoprej stacionaren. Francoski listi so z ozirom na neko izjavo Wolffovega biroja te dni sklepali, da Nemčija ne stavlja več za predpogoj mirne poravnave konflikta s Francijo predhodno izpraznitev ruhrskega ozemlja. Nemški listi pa zdaj izjavljajo, da ta razlaga ni resnična. Nemška vlada je baje slejkoprej odločena, da nadaljuje pasivni odbor proti zasedbi in ne stavi nobenih predlogov glede reparacij, dokler Francija ne zapusti nična. Nemška vlada je baje slejkoprej odprej ne vmešava.

* Federacija držav srednje Evrope. Mednarodni generalni komisar za Avstrijo, dr. Zimmermann, župan amsterdamski, razvija jako živahno delavnost. Ne samo da z vsjo energijo podpira delovanje državnega kancelerja Seipla, da se upostavi avstrijske finance, njegovi cilji gredo še veliko delj. Zda je namreč odpoval v Prago, kjer bo imel z dr. Benešom važne razgovore. Ker se v Pragi sestane z vodilnimi českiimi državniki tudi ogrski ministrski predsednik grof Bethlen, postane Praga te dni središče važne akcije, katere gre za nekako gospodarsko federacijo vseh srednjeevropskih, oziroma nasledstvenih držav bivše avstro-ogrške monarhije. V tem oziru je dr. Zimmermann že javno izrekel svoje mnenje, da morajo te države osnovati med seboj gospodarsko zvezo in se dogovoriti glede carin in tarifov ter prometne politike v smislu čimvečje enotnosti. V ospredju problema je carinska unija.

* Proti obsodbi katoliških duhovnikov v Rusiji so vložili nadalje ostre proteste: ameriški poslanik v Berlinu, ki je v imenu svoje vlade odposlal tozadevno noto v Moskvo, nemški zunanji urad na pobudo nemškega katoliškega episkopata, češko-slovaški episkopat potom predsednika poljske vlade Sikorskega ter mednarodna Liga za človeške pravice.

* Ruske notranje zadeve. Prelata Butkiewicz so v Moskvi glasom znane obsodbe proti katoliškim duhovnikom ustrelili, dočim je škof Cieplak vsled intervencije celega civiliziranega sveta

bil pomiloščen. Usmrtitev Butkiewicza, ki je bil župnik cerkve sv. Katarine v Petersburgu, je zlasti poljske kroge zelo razburila. Govori se resno o tem, da bi se vsi stiki s sovjetsko Rusijo prekinili. Na vsak način je postopanje sovjetrov zopet za delj časa odložilo vprašanje priznanja sovjetske vlade, kakor je to izrečno izjavil državni tajnik Mac Neill v angleški zbornici. — Proti cerkvi boljševiški vlastodržci divjajo dalje. Njihova najnovejša metoda obstoja v tako visokem obdavčenju vsake verske prireditve in obreda, tako da se bodo morale cerkve povsodi zapreti, ker verniki tega davka ne bodo trajno zmogli. — Med namestnikom Ljenina, Kamenjevim, in voditeljem boljševiških levičarjev, Buharinom, vlada precejšnja napetost, ker se Buharinu ne dopade zmeteta notranja in zunanja politična smer Kamenjeva. Sploh so boljševiki razcepljeni najmenj v tri struje, ki se bodo ostro udarile, kadar Ljenina ne bo več med živimi. Sicer pa večšak pravijo, da kljub temu kontrarevolucija ne bo uspela, ker da bodo boljševiki šli v takem slučaju vsi skupaj.

* Veliko delavsko manifestacijo je priredila »Labour Party« 2. aprila v Londonu. Navzoči so bili tudi socialistični voditelji iz Francije in Nemčije. Govoril je Macdonald, ki je izjavil, da je Labour Party začela veliko mednarodno akcijo, od katere pričakuje gotovega uspeha. Gre za mirno poravnavo ruhrskega konflikta. — Longuet je izjavil, da francoska socialistična stranka Poincarejevo politiko ostro obsoja, nič menj pa ne obsoja angleške imperialiste, ki so preje Francijo tirali v vojno, zdaj jo pa kritikujejo. — V imenu nemških socialistov je govoril Crispian.

* Aktivna angleškega računskega zaključka 31. marca 1922 — 31. marca 1923 znašajo 102 milijona funtov šterlingov. Stroški, v katere so vračunane tudi obresti medvojnih dolgov, znašajo 812 milijonov funtov šterlingov, dohodki pa 914 milijonov. Ta plus je temveč vreden, ker so se dohodki v primeri z lanskim računskim letom z ozirom na manjši iznos nekaterih davkov zmanjšali za celih 211 milijonov. Znamenje, da angleški finančni minister zelo štedi.

* Panamerikanski kongres se vrši te dni v Santjagu. Zasedanje je važno, ker gre za tesnejšo zvezo med državami tako severne kakor južne Amerike.

* Novi vojaški zakon sta sprejeli zdaj obe zbornici v Franciji. Njegovo najobčutnejše določilo je 18 mesečna vojaška služba. Čim menj rojstev v Franciji, tem daljša mora biti službena doba v vojski. V parlamentu je bilo proti 154 poslancev, v senatu samo 4.

Dnevne novice.

— Dvořakova vrnitev v katoliško cerkev. Iz Rima prihaja poročilo, da se je praški bogoslovni profesor in župnik Dvořak, bivši predsednik organizacije češkoslovaških reformističnih duhovnikov »Jednota«, uklonil ukazom sv. stolice in skesano priznal svojo zmotu. Sv. oče je nato preklical Dvořakovo izobčene in Dvořaka zopet sprejel v okrilje rimske cerkve.

— Umrl je v Barbetonu, Ohio, Amerika, dne 25. febr. t. l. v Ljubljani rojeni Albin Poljanec. Pokojnik je bil trgovsko izobražen; pozneje je bil uradnik v škofijski pisarni, dokler ni pred desetimi leti odšel v Ameriko, kjer je bil pred vojno urednik »Slovenskega lista«, pozneje pa trgovec. Vedno je želel, da bi se povrnil v domovino. Huda želodčna bolezen mu je pretrgala nit življenja. Zapuščena vdovo in dva otroka. Svetila mu večna luč!

— Krivična obdolžitve. Vojaško sodišče v Ljubljani je obsodilo 23. majnika 1919 bivšega orožnika Ivana Vidmarja zaradi zlorabe uradne oblasti in tatvine na 6 mesecev težke ječe, degradacijo in odpust iz službe. Od takrat je Vidmar hud na orožnika Franceta Svetličiča, katerega je v pismu na 5. orožniško brigado v Ljubljani ovadil, da podpira tihotapce in da jih prenočuje. Ker svoje trditve ni dokazal, mu je deželno sodišče prisodilo 14 dni zapore.

— Neusmiljen mož. Kovač Tone Hafner v Stari Loki je silno neusmiljeno pretepalo svojo ženo in jo težko poškodoval. Sedel bo zato 3 mesece v ječi.

— V tobačni tovarni v Ljubljani se vrši dne 7. maja t. l. ofertalna prodaja raznega škartnega materiala (odpadkov lepenke, papirja in sodov). Pogoji so na razpolago v tobačni tovarni in trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani.

— Vlom. Posestniku Matjanu na Fužinah so vlomilci odnesli 20.000 K vredno konjsko opremo.

— Rok za izpite za stavbne mojstre je razpisan na 23. aprila 1923 za pismene in 9. maja 1923 za ustne.

— Preveč generalov je bilo doslej v italijanski — in jih je še marsikje drugod — armadi. Te dni je poslal Mussolini kar 16 generalov na razpoloženje.

— Dva nemška lista, ki sta spet dovoljena v naši državi, sta: »Grazer Volksblatt« in »Kleine Zeitung«. Oba izhajata v Gradcu.

— Tatvine in vlom. Neznani vlomilci so odnesli trgovki Zofiji Rotar v Novi Štifti denarja in blaga v vrednosti 8200 K. — V občini Crmošnjice straši ljudi neznan tat, ki krađe konjsko opremo. Skodoval je s svojo tatvino Ivanu Modicu iz Laz za 5000 in Matiju Spreitzerju iz Stare žage za 4000 K. — Iz zadnice v vinogradu Plešivca pri Zagradcu so odnesli vlomilci vina v vrednosti 524 kron. — V Vavtvasi so tatovi ukradli učitelju Francu Stularju 3 gosi in 6 kokoši v vrednosti 1200 K.

— Čevlje kupujte od domačih tovarov trdke Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg štev. 20, ter Aleksandrova cesta štev. 1. 3322

Štaterske novice.

NAPAD NA POSLANCA ZEBOTA.

Maribor, 4. aprila. (Izv.) Dne 3. aprila okrog pol 5. ure popoldne je bil v Tattenbachovi ulici napaden posl. Zebot od neznane Orjunaša. Šel je v družbi peku Ozmeza iz tajništva SLS na svoj dom. V Tattenbachovi ulici ga je od zadaj udaril neznani možki z veliko silo po glavi. Posl. Zebot je udarec vjel, nakan ga je napadalec udaril s trdim predmetom pod levo oko, da je bil Zebot vez krvav. Zebotu so pritekli na pomoč pasanti, napadalec pa je zbežal ter se je hotel skriti v Dravsko ulico. Vendar so ga ljudje dohiteli. Grozil jim je z dolgim nožem, ki mu ga je izvil mesarski pomočnik Tajnikar. Množica, ki je medtem narasla, je hotela napadaleca linčati, a so to preprečili zmerni naši ljudje. Odvedli so ga na policijo, kjer se je ugotovilo, da se piše Viljem Bauer, stavbeni tehnik pri tvrdki Acceto v Mariboru. Zebotu pa je rešilna postaja nudila prvo pomoč. Zasliševanje je ugotovilo, da je bil Zebot napaden brez vsakega povoda. Storilec je bil skoro gotovo član Orjune. Priče trde, da je ob dejanju nosil orjunski znak. Da je bil napad dogovorjen, je znamenje tudi to, da so se takoj po napadu pojavile na ulici gruča Orjunašev 10—20 mož, ki so spremljali Bauerja na policijo ter se ponujali tudi za priče, četudi je dognano, da ob napadu nobenega ni bilo zraven. Tozadevno poročilo »Jutra« pa je od prve do zadnje besede popolnoma zlagano.

Š Kako se okrožni agrarni urad v Mariboru zanima za izvedbo agrarne reforme? Občinski agrarni odbor iz Vidma pri Krškem nam javlja sledeče: Dne 26. marca 1923 smo iz pošte Krško poslali zelo nujno brzojavko s plačanim odgovorom na okrožni agrarni urad v Marbor, naj nam takoj odgovor, kako in kaj je z zakupodajo veleposvestva grofa Attemsa, kateri seznam smo na zahtevo okrožnega agrarnega urada v Mariboru z dne 15. julija 1922, št. 3105 poslali že 16. sept. 1922, pa še do danes ni odgovora. Sedaj je pač že zadnji čas, da bi ljudje pričeli obdelovati zemljo. Minulo pa je že sedaj teden dni, odkar je bila brzojavka oddana in še dosedaj ni od okrožnega agrarnega urada iz Maribora nobenega odgovora. Se vidi, kakšno zanimanje imajo ti gospodje pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru za izvedbo programa agrarne reforme. Ako bodo vsi okrožni agrarni uradi tako hitro odgovarjali na vprašanja občinskih agrarnih odborov kakor okrožni agrarni urad v Mariboru, je upati, da se program agrarne reforme tudi v desetih letih ne izvede.

Š Umrla je v Celju 76 letna ga. Julijana Koser.

Š Zaplenjen 50 lirski bankovec v Celju. V Celju so 24. marca zaplenili 50 lirski ponarejeni bankovec, katerega je spečal neki mešetar. Falzifikat je zelo tenak in slabo ponarejen in se lahko na prvi pogled spozna.

Š Celje. Delavski dramatični odsek JSZ Izboraževalnega društva v Celju, vzpizori v nedelje dne 8. t. m. ob 8. uri popoldne v Narodnem domu v Celju Finžgarjevo dramo v treh dejanjih: »Razvalina življenja«. Vabimo vse naše prijatelje in prijateljice, da za to našo delavsko prirediteljo agitirajo in se je udeležijo ob blizu in daleč. Ker obeta biti prireditelj jako lepa in je čisti dobiček namenjen v dobrodelne in kulturne namene društva med delavstvom, pričakujemo velike udeležbe. — Odbor.

Primorske novice.

p Fašizem v slovenskem delu furlanske province. Te dni je potoval po Goriškem visoki fašistični politični komisar dr. Piero Pisenti in obiskal poleg drugih slovenskih krajev tudi Idrijo. Ni se pa mož zanimal za nič drugega nego za fašistične organizacije, med njimi se je sukal, z njimi se dogovarjal o nadaljnjem delu. V Gorici je na večerji zbranim fašistom povedal, da je rekel Mussoliniju pred svojim odhodom iz Rima v Furlanijo: »Na svidenje v Furlaniji, ko bomo ustvarjali imperij!« Fašizem ima velike oči in velika usta. p Jadranska banka pred tržaškim sodiščem. V znani aferi Jadranske banke v Trstu se vrši razprava pred tamkajšnjim sodiščem dne 9. t. m. Obtožena sta izmed bančnega vodstva ravnatelj

Kač in uradnik Korenčan radi goljufije, ki sta jo zakrivila s potvorbo bančnih knjig o zamenjavi kron. Kačica bo zagovarjal odvetnik Geffer-Wondrich, Korenčana odvet. Zennaro, Jadransko banko pa bo zastopal dr. Tamaro.

p Odprava občinskih volitev v malih občinah? Italijanski listi poročajo, da namerava vlada »iz varčevalnih razlogov« s posebnim odlokom odpraviti v občinah, ki štejejo manj nego 20.000 prebivalcev, občinske volitve in župane enostavno imenovati. V tem slučaju bi pretila slovenskim občinam nevarnost, da dobe za župane Italijane ali njihove kreature.

p Italijanska oblast vrnila slovensko društveno zastavo. Po prizadevanju slovenskih poslancev je italijanska oblast devinskemu izobraževalnemu društvu »Ladja« vrnila svoj čas zaplenjeno društveno zastavo in dovolila, da jo razvije, kadar boče. Prebivalstvo je vsled tega zelo vzradoščeno.

p Kravav velikonočni ponedeljek v Riemanjih. V neki ricmanjski gostilni je nastal na velikonočno nedeljo prepir med tamkajšnjim fašistom Ferdinandom Kuretom in njegovim bratrancom Ivanom Kuretom zaradi neke zapuščine. Z Ivanom Kuretom je v prepiru držal tudi domačin Josip Zuljan. V ponedeljek so imeli fašisti ples v Riemanjih in Dolini. V Dolini so pri plesu svirali ricmanjski fašisti, med njimi tudi Ferdinand Kuret. Tu je pogovor nanesel tudi na nedeljski prepir in neki ricmanjski izdajalec je trdil, da je bil naperjen proti fašizmu. Teda so fašistični plesalci takoj sklenili kazenski pohod v Riemanje in se naložili v avtomobil. Ko so dospeli v Riemanje, so se jim takoj pridružili tudi ricmanjski fašisti. Šli so najprej na dom Josipa Zuljana, ki je bil že v postelji. Potegnili so ga na tla, oklofotali njegovo ženo, ki ga je hotela braniti in ga odvlekli iz vasi. Tam so ga najprej živinsko pretepli, potem pa mu prerežali žile na rokah in ga pustili v lastni krvi. Nato so šli iskat Ivana Kureta, ki so ga istotako dobili doma. Kureta so na mestu nečloveško pretepli, da je obležal nezavesten, a ženo, ki je klicala na pomoč, so bili po obrazu. Potem so fašisti odšli po vasi in tako razgrajali in grozili, da se je vse poskrilo in so vse gostilne zaprli. Vas je bila kakor izumrla. Po vseh teh junastvih so se fašisti odpeljali v Dolino. Zuljana so nato vaščani odpeljali v tržaško bolnišnico, Ivan Kuret je pa iz strahu pred morebitnim novim zlostavljenjem — fašisti so pred odhodom ukazali, da se mora zgledati na sedežu fašja — neznan kam pobegnil. To so strašni sadi fašizma v Istri.

Koroške novice.

k Ljudsko štetje. Koncem marca se je vršilo v Avstriji ljudsko štetje. Na Koroškem je bilo štetje izročeno nemškemu učitelstvu in Heimatsdienstu. Sicer imajo občine po zakonu pravico, da po svoji volji imenujejo števne komisarje, toda kjer kak slovenska občina ni imenovala nemškega učitelja, ji je celovski okrajni glavar Rainer enostavno poslal ferman, da mora vse učitelje imenovati za komisarje in še-le potem tudi druge. Odveč bi bilo navajati podrobnosti, kako je učitelstvo in ostalo heimatsdienstovstvo med slovenskim prebivalstvom izvrševalo štetje, kako je zavajalo ljudi z zvijačo in grožnjo k napačni napovedi narodnosti. Ako hočejo koroški Nemci imeti svoje veselje nad uspehi potvorjenega ljudskega štetja, naj ga imajo. Samo spominjajo se naj, da z ljudskim štetjem Nemci niso ubili Slovencev ne na Stajerskem ne na Koroškem ne Italijani Hrvatov in Slovencev v Primorju in Dalmaciji ne Mažari narodnosti v bivši Ogrski. Kakor hitro bo zavel drug veter, bo odnesel vse te umetne številke kakor pleve, ljudstvo bo pa ostalo.

k Nova preganjanja na Koroškem? »Koroški Slovence« poroča, da hodijo po pliberški okolici orožniki in povprašujejo po hišah, kje imajo Mohorjeve knjige ali kak jugoslovanski časnik. Orožniki si vse, kar izvedo, zapisujejo. Torej se pripravljajo nova gonja proti koroškim Slovincem. Ali so to uspehi sporazuma s Seiprom v Belgradu?

k Zahvala. Vsem p. n. igralcem izobraževalnega društva se tem potom izreka za dne 25. marca t. l. v prid podpisaneu gasilnemu društvu priporočeno igro »Na dan sodbe« najtoplejša zahvala, tako tudi tamnarskemu odseku za njegovo sodelovanje. — Prostoletno gasilno društvo v Prevaljah.

Gospodarstvo.

g Ljubljanski živinski sejm. Na sejm v Ljubljani dne 4. aprila je bilo prignanih 387 konj, 49 volov, 40 krav in 39 prašičev. Cene: dobri konji, par do 100.000 K in čez; volci prvovrstni 58—64 K kilogram žive teže, druge vrste 50—58 K. krave klobasnice 30 K; plemenski prašički 4—6 tednov stari, par do 4000 K. Od zadnjega sejma, ki se je vršil 6. decembra 1922, so se cene povprečno dvignile za 100 odstotkov.

g Povpraševanje po češkem premogu pojmilje. V minulem mesecu so se razmere v rjavih premogovnikih zopet poslabšale, tako da tamošnji rudniki vnovi omejujejo produkcijo, ki se je bila v mesecu januarju precej razmahnila. V Falknovu se dela v premogovnikih samo 2—3 dni v tednu. Domači konsum je še vedno omejen, a izvoz na Nemško skoraj onemogočen zaradi visoke češke in nizke nemške valute. Poleg tega so pa še nemški premogovni baroni zbog padca nemške marke znižali cene premogu od 10 do 15 odstotkov, tako da je češki premog dosti dražji. Pač pa je bilo živahnije nemško povpraševanje po boljšem češkem premogu, ker so Nemcem zaloge pošle in ker je angleški in ameriški uvoz precej padel. Ali za ta mesec preti tudi črnemu premogu občutna stagnacija, ker ponujajo zadnji čas Poljska, Angleška in Amerika Nemcem poljubne množine najboljšega premoga in sicer za znatno nižje cene.

g Gospodarska situacija Rusije. Današnja situacija ruske republike opisuje zastopnik ruske sovjetske republike v Pragi Jurjenjev takole: Ruska revolucija se je nahajala v svoji konstruktivni fazi. Po meščanski vojski, po vojski s tujo intervencijo, po likvidaciji najhujših posledic katastrofe v Polvolžu smo mogli končno pristopiti k bolj smotreni ustvaritvi ruskega gospodarstva. Danes lahko odločno trdimo, da je doba destrukcije in razpada za nami. V celi vrsti industrijskih podjetij moramo zaznamovati napredek. Lepo uspeva premogovna, naftna in tekstilna industrija. Še lepše uspeha vidimo pri poljedelstvu, kjer se s hitrim korakom bližamo predvojnemu razmeram glede produkcije. Nova gospodarska politika je močno oživila trgovske stike med mestom in selom. Trgovina po mestih se močno razširja. Skupna slika našega gospodarstva je takale: v poljedelstvu se razširja setvena površina in že v bližnji bodočnosti bomo pridelali toliko, kakor pred svetovno vojno. Hitro se oživlja mala industrija, ki prodaja svoje izdelke v mesta. Rekonstrukcija velikih industrijskih podjetij napreduje bolj polagoma zaradi transportnih, kreditnih in prodajalnih ovir, a vendar tudi veleindustrija priča, da produkcija našega narodnega gospodarstva raste. Delo je bolj in bolj uspešno. V donski kotlini je dosegla produkcija v januarju t. l. že 97 odstotkov produkcije l. 1918. Promet na ruskih železnicah raste absolutno in relativno. V naši gospodarski politiki se trudimo doseči ravnotežje v proračunu, stabilizirati rubelj, oživiti izvoz, da bomo dosegli aktivno trgovsko bilanco ter izboljšati organizacijo državnih industrijskih podjetij. Rusko gospodarstvo išče vsa mogoča pota, da bi prišlo v skupino svetovnega gospodarstva. Inozemski krediti bi mogli biti eno izmed sredstev, ki pospešujejo gospodarsko rekonstrukcijo. Koncesije in mešane družbe bi mogle tudi pozitivno vplivati pri povzdigu delovnih ruskih sil, ki bi omogočale inozemski industriji, da bi uporabila svoje tehniške izkušnosti in kapital v izkoriščanje ruskega prirodnega bogastva. Na gospodarskem razvoju Rusije ima neposreden interes ne samo zapadnoevropska, temveč tudi svetovna industrija, ki trpi na pomanjkanju sirovin in trgov.

g Tržne cene živilom v Plznu. Dne 24. t. m. so bile v Plznu naslednje tržne cene: Govedina zadaja četrt 1 kg 10—16 čK, sprednja 8—14, teletina 12—16 čK, svinjina 18—20 čK, bravina 12—16, kozličke 12—16, jančke 16—18, prejkajeno meso 24—26, goveja jetra 14—16, pljuča 5—6, vime 7, srce 12, drob 5—6, prešički od sescia kilogram žive vage 30—32, 1 živa gos 40, zaklana 40—60, 1 živa raca 26—32, zaklana 32—36, petelin 28—30, kokoši 20—23, pišče 12—16, puran 70—80, par golobov 12—14, sirovi loj 10—14, cvrti loj 12—16, mast kilogram 18—20, ameriška mast 12,40, jugoslovanska mast 14,50—15, margarin 14,50, ceras 13, kunerol 12, sirovo maslo 23—30, žmitki (skuta) 6—7, češki med 24, mleko 1 l 2—2,20, smetana kislja 6, jajca po 0,70, jabolka 1 kilogram po 1—2, krompir kilogram po 0,50 čK.

BORZA.

Curih, 4. aprila. (Izvirno.) Devize: Pešta 0,1250, Berlin 0,0258, Italija 27,15, London 25,23, Newyork 542,50, Pariz 35,35, Praga 16,10, Dunaj 0,00765, Sofija 4,15, Zagreb 5,30, Varšava 0,0130. — Valuta: n. a. K 0,0074. —
Zagreb, 4. aprila. (Izv.) Devize: Pešta 2,30—2,35, Berlin 0,4750—0,4825, Italija 5,01—5,06, London 470—472, Newyork 100—100,75, Pariz 6,5750—6,6250, Praga 2,9950—3,0050, Dunaj 0,1410—0,1420, Zürich 18,6250—18,6750, Amsterd. 39,50—40. — Valute: lira 4,95—5, dolar 98,50—99,50.

Ljubljanske novice.

lj 30 letnica »Ljubljane«. Slavnostni občni zbor ne bo v srebrni dvorani, temveč na verandi hotela »Union«, in sicer točno ob 11. dopoldne. Vstopnice za koncert »Ljubljane«, ki bo v ponedeljek 9. aprila, so v Unionovi trafiki na razpolago, besedilo bo pa od petka dalje tudi ravnotam v predprodaji. Kdor si omisli vstopnico naprej, veliko pripomore redu na večer koncerta. Kdor želi z dežele vstopnice, naj jo takoj naroči pri »Ljubljani«, ali v trafiki v »Unionu«. Spored pesmi pri sv. maši priobčimo prihodnjič. Jutri spored koncerta.

lj 40 letnica dela praznuje v nedeljo 8. t. m. gosp. Alojzij Košak, strojni stavec »Učiteljske tiskarne«. — Dne 8. aprila 1883 je vstopil kot prvi učenec v Katoliško sedaj Jugoslovansko tiskarno, kjer se je izučil ter potem delal v raznih večjih in manjših tiskarnah. Sedaj je v delu dolgo vrsto let v »Učiteljski tiskarni« v Ljubljani.

lj Nesreča na železniškem prelazu na Dunajski cesti. Dne 8. t. m. ob pol 10. zvečer se je peljal posestnik Zajc iz Tomačeva z vozom za prevažanje gnojnice po Dunajski cesti v Ljubljano. Na vozu je sedel Zajc s svojim sinom. Ko se je pripeljal na tračnice južne železnice, je nepričakovano privozil z Brezovice tovarni vlak št. 856. Lokomotiva je zavozila v voz in konja; en konj je bil precej mrtev in ga je pozneje odpeljal konjač, drugi konj je bil težko poškodovan in bo najbrže tudi poginil, voz je razbit, Zajc in njegov sin sta še pravočasno skočila z voza in si rešila življenje. Oba sta se vrnila z drugim konjem v Tomačevo, kjer je sin obležal.

lj Iz šahovskih krogov. Jutri prispe iz Sarajeva v Ljubljano šahovskemu svetu znani jugoslov. šahovski mojster prof. Ashtalov. V pozdrav odličnemu gostu priredimo šahisti jutri ob 8. zvečer v restavraciji pri Roži (Židovska ulica) intimno čajanko, h kateri so vabljeni člani obeh ljubljanskih šahovskih klubov in vsi prijatelji šaha.

lj Osrednji odbor ljubljanskih prosvet ima v petek 6. aprila ob osmih zvečer svojo sejo v konsumovi kleti na Kongresnem trgu. Udeležbe naj se je vsi vabljeni posebno vsa prosvetna društva v smislu dostavljenih vabil. Ker gre za važne zadeve, računamo na točno udeležbo. — Odbor.

lj Težke sanje ata »Naroda«. Ko so naš ata prišli na Veliko nedeljo zvečer precej pozno (in tudi precej težko) domov, so se počasi zakopali globoko v mehke pernice. Ker pa želodec ni mogel tako hitro pospraviti izdatnega žegna, seveda zopet ti klerikalci, ti so bili tudi tega vzrok, so ata vstali, prižgali luč in začeli so brati. V roke so vzeli »Orjuno«, in brali in brali. Strašno je moralo biti to, kar so tam brali, tako, da so nazadnje čisto preplašeno rekli: »da bi bila »Orjuna« tudi nekaj klerikalnega! Mrzel pot je atu stopil pri tej misli na čelo in junaški, kot so naš ata, so luč ugasnili in se zarili globoko pod odejo, da jih ne bi videla »Orjuna«. S prstom so pa vedno po rjuhi risali »moro«, da bi nadležno »Orjuno« pregnali, da jih ne bi prišla tlačiti. Tako so ata počasi zadremali tja preko v neke čudne sanje. Ravnokar so se sprehajali po »sternale« s svojim prijateljem in rešali težko vprašanje pospeševanja jutranjega odvajanja nepotrebnih snovi iz želodca, pa se ti ustavi pred njimi kot iz tal zrastel možakar s kalpakom na glavi, na kalpaku pa pero. »Jaz sem »Orjuna«, pravi neznanec, »kdo pa ste vi?« Namesto odgovora so jo ata ubrali proti kazini, čeprav kazine živ dan niso mogli videti, a glej ga spaka, ni slo, pa ni slo. Noge so bile čisto svinčene, z atom vstrice je pa korakal »Orjunaš«, mož divjega pogleda, ki je hotel ata kar prebosti. »Oh, ko bi še živel dr. Bleiweis, Gott hab' ihn selig, potem bi me ta vrag klerikalni ne preganjal, tako pa, saj pravim, dandanes...« Ata so hoteli zopet teči, pa niso mogli in niso mogli. Orjunaš pa vedno vstrice. »Le poglej kostanj — na tem-le boš visel.« je dejal Orjunaš. »O Bog in sveta Mati božja, so zdihovali ata, saj bom jaz tudi klerikalec postal, samo pusti me, pusti me...« so stokalili ata in se prišli za vrat. Takrat pa se je zgodil čudež. Ata so se v sanjah namreč prijeli res za vrat in so z energičnim reskom odpeli knof na srce, vrte se je razširil, ata so zopet prišli do prave sape in — zbudili so se! Prve njihove besede so seveda bile: diese verdammten Klerikaltzen, ja, die Klerikaltzen... Ko so se pa hoteli obrniti, so čutili, da jim je noga zaspala in so pogruntali, da ravno zaradi tega niso mogli bežati pred tistim »klerikalnim« Orjunašem. Da se jim ne bi še enkrat kaj podobnega pripetilo, so sklenili ata, da mora Urška takoj v torek zjutraj na trg po »popeljne«, da si bodo noge kopali — nato so pa ata čisto lepo in mirno zaspali.

lj Iz mestnega šolskega sveta. O zadnji redni seji mestnega šolskega sveta z dne 23. marca 1923 smo prejeli sledeče poročilo: Uvodoma se spomni predsednik v toplih besedah pokojnega župana dr. Ivana Tavčarja, ki je bil 12 let zastopnik občinskega sveta v mestnem šolskem svetu ter kot župan nad 10 let njegov predsednik, nekaj časa kot deželni odbornik tudi član deželnega šolskega sveta, povsod in vedno vnet zagovornik šolstva in iskren prijatelj učitelstva. Predsednik pozove zborovalce, da se dvignejo raz sedeže in tako počaste spomin na zaslužnega pokojnika, kar se zaželeži v zapisniku. Potem se preide na dnevni red in vzamejo najprej na znanje poročila predsedstva in se odobri brez ugovora zapisnik zadnje seje z dne 27. januarja 1923. Nato se odobri poročila o osebnih izprehajih in pa o daljših dopustih učitelstva izza zadnje upravne dobe. Poročila okrajnega šolskega nadzornika o nadzorovanju 1. I. mestne deške osnovne šole; 2. zasebne deklške osnovne šole v Licht, sirotiščih; 3. VI. mestne deške osnovne šole; 4. vnanje zasebne deklške meščanske šole urušilnske; 5. II. mestne deške meščanske šole in 6. I. mestne deklške meščanske šole —

vse tekoče šolsko leto 1922/23 vzemo se brez ugovora soglasno na znanje in se imajo predložiti višjemu šolskemu svetu v končno odobrenje. Pritrdi se tudi vsem v njih izraženim nasvetom in naročilom v pedagogikodaktskem in gospodarskem oziru. — Na znanje se vzame posnetek »Letnega glavnega poročila« o stanju osnovnega in meščanskega šolstva ljubljanskega za koledarsko leto 1922, ki je bilo s podrobnimi in smarnimi izkazi v celoti višjemu šolskemu svetu že predloženo. Ko se pojasni in primerno uvažuje še več internih vprašanj pedagogike in gospodarske vsebine, zaključijo predsednik sejo.

lj Streljanje na cesti. V Spodnji Šiški je ponoči na veliko nedeljo neki vojak streljal na nekega železniškega uslužbenca. Na srečo se je odbila kroglica od listnice in časopisov, ki jih je imel napadeni v žepu. Napadalec so zaprli.

lj Predavanje iz vrtnarstva. V četrtek, dne 5. aprila t. l. bo predaval v dvorani na Mladiki ob 8. uri zvečer g. prof. J. Verbič o gojenju lepoticnih sobnih rastlin. Vrtnarska predavanja, ki so bila do sedaj prav dobro obiskana, so se vsem udeležencem zelo priljubila. K zanimivemu predavanju so vabljeni člani sadjarskega in vrtnarskega društva, kakor tudi vsi prijatelji vrtnarstva, zlasti ljubitelji sobnih rastlin.

lj Nalezljive bolezni v Ljubljani. V času od 25. do 31. marca so bile naznanjene sledeče nalezljive bolezni: 2 slučaja davice, 1 škrlatice, 1 otroške vročice.

lj Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 26. do 30. marca je bilo v Ljubljani rojenih 24, nakladno prijavljenih rojstev 5, mrtvorojena 2. Umrla je v tem času 23 oseb, nakladno prijavljena 2 smrti na slučaja, od tega 9 ozi. 1 tuje. Vzrok smrti v 6 slučajih jetika, v 1 pljučnica, v 2 škrlatica, v 1 otroška vročica, v 2 možganska kap, v 4 srčna napa, v 1 rak, ostalo druge bolezni.

lj Sipo razbil in svetilko ugasnil je neznan storilec na tračnici št. 6 tik pred dohodom vlaka št. 918, ki vozi zvečer iz Ljubljane na Jesenice. Skušal je s tem povzročiti kako nesrečo, oziroma pripraviti vozeče se potnike v skrb, ker bi se moral vlak radi tega ustaviti. To pa je preprečil služujoči kretnik Justin.

lj Policijska kronika. Ker se je pripravil s stražnikom, bo imel sitnosti s sodnijo Peter Velkavrh. — Mežnar Tone se je na veliko soboto nespodobno obnašal. V policijskem zaporu je za to prešel 24 ur, in na veliko nedeljo so ga izpustili in mu povedali, da ne sme več v Ljubljano. V torek dne 3. t. m. je pa Mežnar zopet prišel v Ljubljano, toda stražnikovo bistro oko ga je precej zapazilo. »Mežnar, z menoj boste šli na policijo«, mu je rekel in na policijo so ga izročili sodišču, kjer ga bodo zaradi prepovedanega povratka sodili. — 500 K je izgubila na Gosposvetski cesti Marija Perhaj. — Ker je razgrajal v Oblakovi gostilni na Glincab, je bil aretiran Viljem Peterlin. — Iz ljubljanskega policijskega okoliša je bila izgnana Terezija Sagaj.

lj Policijska kronika. V kavarni Zvezda je bil uradnik južne železnice Otmarju Stenovicu zamenjan 8000 kron vreden temnorjav površnik s starim, črnim površnikom. — Kitlev Tone iz Karlova je iz Ljubljane izgnan. Zaradi raznih deliktov je bil že 23 krat kaznovan. Kitlevju je v Ljubljani tako všeč, da je je 28. marca zopet počastil s svojim posetom. Beračil je v Stritarjevi ulici pri dr. Volavšku in ukradel klobuk ter obesil na obešalnik svoj stari klobuk. Gospa Draga Volavšek je zapazila beračevu zamenjavo in poklicala stražnika Razpotnika, kateri je Kitlevja prijel, Kitlev se je zagnal v stražnika in mu iztrgal piščalkino vrvice s suknje. S pomočjo postrežke Haslerja je stražnik ukrotil Kitlevja in ga odvedel na policijo. — Policija je aretirala Henrika Sabca, ker je ponujal rožine po nizki ceni v prodajo. Ko so ga prijeli, je trdil, da je kupil v Zagrebu 100 kg rožin po 100 kron kilogram, kar mu seveda nihče ne more verjeti, ker je zdaj cena rožinam 220 do 240 K kilogram. — Cilki Krekovi sta bili ukradeni dve kokoši vredni 400 K. — V tujski sobi hotela Lloyd sta dve ženski ukradli 2 plateni rjuhi in brisačo z znamko M. T. — V trgovini Schwab so neznan vlomilec poskušal vlomiti. Pri zadnjih vratih so že narezali okvir, a vlomila niso izvršili, ker so bili najbrž prepovedani.

lj Tatinski pohod pri Petrovčiču. Milzarska vajenca Ivan Grile in Frane Kokalj sta se pripeljala skozi šest noči v delavnice Jurija Petrovčiča in ukradla mizarskega orodja v vrednosti 3334 K. Delavnico sta odpirala s ponarejenim ključem. Sedmo noč je pa tatitca prijel lastnik in ju izročil sodišču, katero ju je obsodilo na 2 meseca težke ječe.

lj Policijska kronika. Dori Kratochvil iz Belgrada sta bila ukradena dva zlota prstana, vredna 22.000 K. Prstan nosi napis: Dora 26. okt. 1922. — 10.000 K vredno kolo je bilo ukradeno Francu Kosanu. — Zagrebčanu Jožetu Habijanču je bilo ukradeno 6080 kron. Habijanč je spravil denar pod podlogo suknje, skozi namenoma raztrgani žep, toda tat je videl Habijanča šteti denar in je neopaženo silno spretno razparal šive suknje, ukradel denar in izginil. Habijanč niti vedel ni, kdaj je bil okraden. — Večje množine cinka so bile ukradene v pivovarni Union.

Cerkveni vestnik.

»Mala bela ovetka« — sestra Terezija od Dete Jezusa (Františka Terezija Martin, roj. 2. jan. 1873 v Alençon na Francoskem, umrla kot karmeličanka 30. septembra 1897 v Lisieux) bo dne 29. aprila ali 6. maja letoš proglazena za blaženo. Dne 11. febr. se je v konsistorialni dvorani v Vatikanu v prisotnosti sv. Očeta in obilnih dostojanstvenikov prebral odlok pritrditve za beatifikacijo potrebnih čudežev. Ob tej priliki so imeli sv. oče krasen, gnljiv nagovor, slaveč junaške čednosti Terezijine in bodreč moderni svet k — posnemanju. Dne 26. t. m. bodo prepeljali telesne ostanke »male svetnice« v svečanem gala-yozu, ki ga bodo vlekli snežnobeli konji, v karmeliški samostan v Lisieux. Dne 20. ozi. 27. aprila se začne devotnevnična, ki je bodo opravljali častilci »male svetnice« po celem svetu! Slovence mlade, pridružite se tim!

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sreda, 4. aprila: OTOK IN STRUGA. — Red B.
Četrtek, 5. aprila: OTHELLO. — Red E.
Petek, 6. aprila: OTOK IN STRUGA. — Red D.

OPERA.

Sreda, 4. aprila: VRAG IN KATRA. — Red B.
Četrtek, 5. aprila: NIZAVA. Gostovanje gospiodine Hane Pirkove iz Bratislave. — Red C.
Petek, 6. aprila: CAROSTRELEC. — Red A.
Sobota, 7. aprila: JANKO IN METKA. — Izven.
Nedelja, 8. aprila: SEVILSKI BRIVEC. — Izven.

Ljudski oder

Is pisarne Ljudskega odra. Na splošno željo občinstva se uprizori »Pasijon« in sicer neprekinjeno samo še v soboto, dne 7. aprila ob pol osmih in v nedeljo, dne 8. aprila ob treh popoldne.

Nedeljska predstava je namenjena predvsem občinstvu z dežela. Da se bodo mogli posetniki vrati z večernimi vlaki, se prične predstava že ob treh popoldne in konča se pred 6. uro zvečer.

Sobotno predstavo pa naj izvoli posetiti ljubljansko občinstvo. Opozorja se še enkrat, da sta to zadnji dve predstavi »Pasijon« v letošnji sezoni.

Prosveta.

pr Planika, ali šmarni črne pesmi. Za božično darilo smo prejeli krasne Premlove pesmi, za pirhe pa nam podasta P. Hugolin in E. Hochreiter zelo lepe Marijine pesmi za mešani zbor, deloma za orgle. Na enajstih straneh je deset pesmi, katerih bodo naši zbori tembolj veseli, ker so pesmi lahke, melodijozne, plemenite, vendar ne hipermoderne. Vsak zbor, ki je količkar izvežban, jih zmore in jih bo vesel. Imena skladateljev, ki sta to izdajo položila silo svoje skladateljske nadarjenosti, sta nam porok za vrednost teh pesmi, zato je vsaka daljna hvala odveč. — Jugoslovanska knjigarna prodaja partituro po 18 Din. Glasov ni, ker bi izdajo silno podražili.

pr Ali veste, koliko Bistrie, Brezij, Breznice, Cerovcev, Cepelj, Čenčije, Črni vrhovi, Dobov, Dobrav, Dolov, Drag, Gabrij, Gorice, Gradcev, Gradšč, Hrastij, Javornikov, Kalov, Kazaz, Kosez, Koprivnikov, Kozjakov, Kožljakov, Lazov itd. itd. imamo na Slovenskem ozemlju? To more vedeti le tisti, ki pogleda v »Kazalo krajev« na Zemljevidu slovenskega ozemlja (sestavil Rikard Svetlič), izdala Slovenska Matica, 1922 (Izredno izdanje). Kdor ima zemljevid, naj si kupi tudi »Kazalo«. Dostikrat mu bo prav prišlo; brez Kazala boste dolgo iščeš kak kraj — zaman. »Kazalo« je sestavljeno zelo vestno; seveda, nepopolno je vsako šlovesko delo. Obsega pa enajst tiskanih pol male osmrtke ter vsebuje v abecednem redu imena vseh (ali vsaj 90 odstot.) krajev, mest, rek... označenih na zemljevidu. — Knjižica se dobi v pisarni Slovenske Matice Kongresni trg 7, vsak dan od 10. do 12. dop. in od 3.—5. pop. Stane 15 Din, s pošt. nino 16 Din. (Na zahtevo se vam pošlje položnica.)

pr Pisatelj romana »Četrtek« — konvertit. — Med vojno je izšel (1917) v založbi »Omladinca« detektivski roman »Četrtek«. Iz angleščine prevel Oton Zupančič. V naslovu smo čitali ime avtorja: G. K. Chesterton (izgovori: Čestrtn). Mnogi, ki so roman čitali, niso vedeli, kaj prav za prav pisatelj s to čudovito londonsko storijo namerava. Zdaj vemo, da avtor šiba angleške detektivske romane, kakor je svoje dni Cervantes šibal s svojim Don Quihotom »viteške romane«. Citatelj mora biti zelo pazljiv, ako noče, da mu uide nit razumevanja. — Zakaj omenjamo to zanimivo knjigo? Dne 30. julija 1922 je ta duhoviti angleški publicist postal katoličan. Obširno piše o njem zagrebški »Zivot« 1922, broj 4. Iz spisa vidimo, da je Chesterton (roj. 1874 v Kensingtonu) po poklicu novinar, urednik tednika The New Witness, v katerem neumisljeno pobija boljševizem, židovski kapitalizem, zatiranje Irake, brani Poljsko itd.; dalje je znamenit kritik (»Zivot« navaja dotična dela); novelist in romanopisec (razen romana »Mož, ki je bil Četrtek« — tako se glasi popolni naslov — je spisal še: Innocence of Father Brown, The Napoleon of Nothing Hill, The Ball and the Cross; z dramo The magic (1899) je bil propadel). Spisal je tudi Kratko povest Angleške (v enem letu sedem izdaj); pisal je tudi filozofske stvari, najznamenitejše je v tem oziru »Orthodoxy«. Korak Chestertonov bo imel brez dvoma velik vpliv na versko gibanje v Angliji, ko že zdaj poprečno prestopi vsako leto 12.000 ljudi v katoliško cerkev.

Socialni vestnik.

s Socialno zavarovanje v Italiji. Minulo soboto se je oglasila pri italijanskem državnem podtajniku Gayu komisija funkcionarjev fašistične strokovne organizacije. Šlo je za razna socialno-zavarovalna vprašanja. Državni podtajnik je naglasil, da vlada že izdeluje reformne načrte za vse vrste socialnega zavarovanja, ki se kolikor mogoče združijo in poenostavi. Nekaj načrtov je že gotovih in jih vlada že polagoma urešnjuje. Nato je član komisije prof. Luigi Lejacono naznanil, da se v Genovi vrše priprave za ustanovitev vseučilišča za delo, ki bodo tekom dveh mesecev gotove. Državni podtajnik je zavodu obljubil vso vladno pomoč.

Raznoterosti.

s Verska statistika Zedinjenih držav Severne Amerike. »Nouvelles religieuses« prinašajo v tem pogledu sledeče številke: Danes znaša število katoličanov v S. A. 25.000.000 vernikov. Leta 1820 jih je bilo 15 tisoč. Katoliška cerkev poseduje 17.000 cerkvenih zgradb, 15 univerz z 19.802 dijakih obeh spolov, 51 seminarjev s 6667 kandidati, 113 kongregacijskih šol s 4531 gojenci, 115 kolegov s 13.990 učenci, 309 noviciatov s 10.544 novici in 1522 višjih šol s 129.844 dijakih. Osnovne šole se dele v farno, zasebne in institute: V 5690 farnih šolah se nahaja 1.698.032 dečkov in deklic, v zasebnih 32.415, v 358 institutih pa 59.376 gojencev. — »Catholic Register« prinaša številke o verskih fondih. Metodisti, med katerimi je mnogo milijardierjev (Rockefeller, Morgan, Baker) so zbrali 85.930.000 dolarjev, katoličani 75.368.294, episkopalci samo 34.873.221, dasi so bogatejši od katoličanov. Teh 75 milijonov sestavljajo večinoma iz prisilov delavstva, ki tvori ogromno večino ameriških katoličanov.

s Glasbeni profesor in zidar. Nekateri nemški listi prinašajo zanimivo in resnično zgodbo, ki je značilna za tamošnje razmere: K nekemu profesorju glasbe je prišel neki zidar in ga prosil, da bi poučeval njegovo hčerko dve do tri ure na teden klavir. Profesor je bil zadovoljen in izjavil, da ga veseli, da je tudi v teh krogih zanimanje za višje smotre. Pripravljen je v to podpirati in zato določiti za eno uro poučevanja klavirja toliko, kolikor ima oče na uro. »Tu se pa že vse neha,« je ogorčeno uzkliknil zidar. »Taka nesramna zahteva za eno uro klavirja.« In zmajajoč na vse pretege je zapustil razočaranega profesorja.

s Halideh Edib-Hanum je žena Kemal bega in je zaslovela po celotnem svetu kot zvesta sobojevnica svojega moža za vzpostavitev Turčije. Halideh Edib-Hanum je bila vzgojena v ameriškem zavodu v Carigradu in je hči ravnateljke garderobe bivšega sultana, ki se je pobrigal za evropsko vzgojo

svoje hčerke. Med vojno je bila nadzornica šol v Siriji ter je veliko pisateljvala tako na političnem kakor na beletrističnem polju. Njene pesmi se veliko bere. Postavila se je na čelo pokreta za popolno enakopravnost muslimanskih žena ter se l. 1901 od svojega prvega moža ločila, ker je bil uvedel v svoj harem drugo ženo. Leta 1917. se je poročila s Kemal-pašo in bila z njim od Angležev kot ujetnica prepeljana na Malto. Leta 1918 sta oba pobegnila in v Angori je bila Edib-Hanum imenovana za ministra prosvete. Ko pa se je začela vojna z Grki, je oblekla vojaško suknjo in se v strelskih jarkih borila kot »narednik«. Zdaj deli zaslužen slavo s svojim možem.

s Stanje ruških pokrajin, ki so trpele lakoto. Z ozirom na to, da še ni bilo mogoče popolnoma obnoviti gospodarske situacije, so omenjene pokrajine danes v naslednjem stanju: Število stradalajočih v ozemlju Volge in Krima je doseglo 5 milijonov. Število tistih, ki jih vlada podpira, presega 1 milijon; tuje pomožne organizacije razdele skoraj 2 milijona dnevnih prispevkov. Ostaneta torej še 2 milijona stradalajočih, katerim je treba nujno pomagati, da bi premagali dobo treh mesecev do nove žetve, ki bo letos, kakor kaže, jako dobra.

s Čuden pozdrav. Zupan nekega nemškega od Francozov zasedenega mesta je precej časa z novimi oblastniki čisto dobro izhajal. Končno pa so ga Francozi le izgnali. Pri njegovem odhodu iz magistratskega poslopja ga je vojaško pozdravljalo večje število oficirjev. Zupan je vsakemu vljudno odzdravil, zraven pa mrmral: »Vi mene tudi, vi mene tudi...«

s Zastrupljena pogača. V Stendalu v Nemčiji je tamkajšnja porota obsodila zakonsko ženo Ano Schulz na smrt. Obsojenka je leta 1917. poslala svojemu možu, ki se je nahajal na bojišču, pogačo, zastrupljeno s strilninom. Mož je to pogačo pojedel in umrl.

s Prva ženska v francoski akademiji? Pariški listi poročajo, da se poteza za članstvo francoske akademije pisateljica Collette, žena senatorja de Jouvenela. To je prvi tak slučaj, odkar obstoja akademije. Pravijo, da ni izključeno, da Collettina kandidatura prodre.

s 15letni deček umrl radi tobaka. V Sunderlandu na Angleškem je umrl pred dnevi namagoloma neki 15letni deček. Vsa javnost je bila razburjena radi te neprilakovane smrti. Dečka so raztelesili in pokazalo se je zastrupljenje z nikotinom, ker je deček pokadil preveč cigaret. Kadil je seveda na skrivnem. Sedaj so pričeli celo akcijo, da bi se preprečilo kadenje tobaka pri nedoraslih.

s Napoleonova kočija. Najvišji sodni dvor v Lipskem je te dni razrešil zanimivo vprašanje glede lastninske pravice za Napoleonovo kočijo, ki je bila najdena na bojnem polju pri Lipskem. Kočija sta reklamirali zase angleška in nemška linija družine maršala Blücherja. Francoska vlada se že dolgo časa trudi, da bi dobila to dragoceno stvar v svoje roke, pa ji to do danes še ni uspelo. Sodnija v Lipskem je razsodila, da pripada Napoleonova kočija, najdena na lipskem bojnem polju, po vsaj pravici angleški liniji Blücherjeve družine in odbila je vse zahteve, ki jih je stavila nemška vlada. Kljub tej razsodbi pa Nemčija ne izgubi dragocene trofeje, ker so angleški lastniki sedaj darovali Napoleonovo kočijo mestu Breslavi.

s Trdi žarki, ki odstranijo žensko brado. Zenski lepoti je zelo nevarna rast brade. Doslej se je s pomočjo elektrolyze odstranjevalo posamezne lusne korenine ženskega obraza. Potreba je bilo za to zelo mnogo potrpežljivosti, bolečine so bile velike, največkrat pa z vsoto tako operacijo vendar le ni bila rešena lepota. Sedaj pa je dr. Fritz Meyer pričel uporabljati trde žarke, ki izstopajo iz Röntgenove cevi in učinkujejo silnejše nego srednjemehki Röntgenovi žarki na žilinske in rastlinske celice in po

8-letnem preizkuševanju je dosegel uspeh, da se s njegovim postopanjem popolnoma in sigurno odstrani ženska brada. Lasje pa se tako trdo drže tudi ženske kože, da se mora pacientinja trikrat podvreči zdravljenju, in sicer v določeni dobi, pa pri nekaterih, kjer se je bradica že močnejše razvila, je potreba še dodatnega ožarjevanja. Za več in manj bradate gospodične in žene gotovo vesela vest.

s 3500 ljudi in 2500 psov. V kraju Middleton na Angleškem se je pri ljudskem štetju pokazalo, da šteje kraj prebivalstva 3500 in da je v občini nič več in nič manj kakor 2500 psov. V glavni ulici je 400 psov, v drugih pa 2100. Po nekaterih hišah imajo kar 10 do 15 psov. Tako je le malo ljudi v Middletonu brez psa.

s Moda v Rusiji. Od leta 1914. ni prišel v Rusijo niti en francoski modni žurnal. Modne trgovine imajo svoje kataloge še izpred vojne časa. Pretekli mesec pa se je končno v Rusiji ustanovila modna revija, ki prinaša modne slike po popisih, ki jih dajejo daktilografirane in tajnice delegatov, ki jih je sovjet. vlada poslala na razne evropske konference. Posamezna številka takega ruskega modernega časopisa stane več milijonov rubljev. Žene, ki ga kupijo, ga izposodujejo proti visoki denarni odškodnini in sicer za 100 do 200 tisoč rubljev na uro. Naklada časopisa je zelo majhna.

s Vino v ameriških sinagogah. Ameriška javnost je začela vedno burnejše nastopati proti koncesiji, ki jo uživa židovske sinagoge, ker si smejo nabavljati vino za svoje verske obrede. Javnost je namreč presodila, da gre v sinagoge zelo mnogo vina, najbrže več, nego ga rabijo židje za svoje obrede. Ker so židje povsod enaki, se ameriška javnost gotovo ne moti, ko sluti, da izvestni židovski trgovci slorabljajo koncesijo in delajo z vinom dobre kupčije. O tem je bilo govora tudi na zadnjem židovskem sestanku v Novem Yorku, kjer je nekdo predlagal, da naj se opusti vino v sinagogah in nadomesti za verske obrede s tekočino, iztisnjeno iz grozdja, ki pa menda ni nič drugega nego vino. S takim predlogom se razburjena ameriška javnost ne zadovoljuje, ker sluti novo židovsko zvijačo za dobre kupčije z vinom. Prohibicija je lepa reč, ne drži pa prav nič.

s Stavkajoči slon. Slon je na dobrem glasu, da je v zverinjah in cirkusih napram občinstvu zelo ujuden. Toda včasih ga primejo posebne muhe tako, da postane nedostopen vsakemu privojarjanju in noče vršiti svoje naloge na noben način. V zverinjaku v Londonu so imeli obiskovalci veliko veselje z nekim izredno lepim in visokim indijskim slonom, na katerega hrbet so plezali otroci in uganjali na njem svoje burke. Neki dan pa je bil indijski slon odklonil poset otrok na svojem hrbtu in od takrat dalje se je držal černo in na noben način ga ni bilo mogoče spraviti v prejšnjo dobro voljo. Končno je podjetnik, ki je videl, kako škodo mu prinaša slonova trmoglavost, pisal v Indijo po nekega znanega krotitelja slonov. Ta je prišel, pričel se zelo lepo gibati okoli slona, krmiti ga s posebno hrano in prepeval in sviral mu je indijske domorodne pesmi. Slon se je izpreminjal dan za dnevom, in kmalu je bil zopet izborno razpoložen v veliko veselje malih obiskovalcev, ki so zopet plezali po njegovem hrbtu in zbijali tam svoje šale.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 300 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Temperatura v zraku	Temperatura na 2 m	Temperatura na 10 m	Temperatura na 20 m	Noba, vetrovi	Pasivne v m
3. 4. 21 h	736.3	9.0	2.7	V. jas.		
4. 4. 7 h	737.4	5.9	1.7	Jasno		0.4
4. 4. 14 h	736.0	10.0	3.3	Jasno s. vzh.		

Izurjen mlinar

star 47 let, išče v NAJEM MLIN na stule ali na valčke. — Ivan NAROB, DOL pri Ljubljani. 1941

V poslih odvetniške pisarne izvežbanega strojepisca-stenografa (injo) takoj sprejemem. — Ponudbe z naznanilom zahtevkov pod »ODVETNIŠKA PISARNA št. 1930« na upravo »Slovenca«.

Vrtnarskega valenca

SPREJMEM TAKOJ iz poštene hiše. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod številko 1929.

Cerkvenik - organist

dobi službo v Velikem trnu pri Krškem. Nastop 1. maja. Stanovanje, vrt, njiva, hitna in vinska bira. Glavni pogoj: trezno in zgledno življenje. Več pove župni urad v Velikem trnu, pošta Krško. 1936

Žagarja in brusarja

sprejemem takoj v trajno delo; pogoj: večletna praksa. Stanovanje prosto, neoženjeni imajo prednost. Plača po dogovoru. — Fr. MARTINEC, Ljubljana, Prule št. 8.

Viničarja

oženjenega brez otrok, srednje starosti, pridnega, poštenega in pa zanesljivega, sprejemem v trajno službo na večjo vinogradno posest na Dolenjskem. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Viničar 1838«.

Gospodična

išče DOMAČO HRANO pri boljši družini. — Ponudbe pod »HRANA« na upravnistvo »Slovenca«.

stranski zaslužek

za popoldanske ure. Sprejme tudi delo na dom. Ponudbe prosim pod »DELO« na upravnistvo »Slovenca«.

šivalni stroj

popolnoma nov in nerabljen, NAPRODAJ. Naslov v upravi lista pod št. 1932.

Mal trgovski LOKAL

iščem V NAJEM proti visoki odkupnini. — Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »PROMET«. 1942

Meblirano stanovanje

iščem SAMO za mesec JULIJ—AVGUST za 4 odrasle osebe, po možnosti s kopalnico in uporabo vrta v Ljubljani ali v bližini. Prvorstne reference na razpolago. — Ponudbe pod »POLETNO STANOVANJE« na oglasni zavod J. ZORMAN, Gledališka ulica 2. 1675

Zamenjam hišo

v LJUBLJANI s trgovskim lokalom — radi boleznim — s kakršnimkoli POSESTVOM ali GOZDOM pod zelo ugodnimi pogoji. — Ponudba pod »VDOVA« na anončni zavod DRAGO BESELJAK in DRUG, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

MODERNO

tovarniško podjetje

edino svoje vrste v Jugoslaviji išče takoj radi proširjenja KAPITAL od najmanj 100 tisoč dinarjev. Reflektanti, koji hočejo svojo glavnico varno in dobičkonosno naložiti, naj stavijo svoje ponudbe pod: »GARANCIJA/1910« na upravnistvo »Slovenca«.

V NAJEM ODDAM

manjše posestvo

na Gorenjskem. Ponudbe: LJUBLJANA, POSTNI PREDAL 77. 1876

Semenski oves

GRAHORA, domača DETELJA in LUCERNA se dobi pri FRAN POGAČNIK, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 36. 1728

Poravnajte naročnino!

52 vrst vrtnic

visoko in nizko copljenih, eno in dve letnih, dalje 20 vrst geordin (dalije), gladijole, kane, peonije, dveletni spargelji, sadike cvetlic in zelenjavi po nizki ceni NUDI trdnika IVAN ŠIMENC, umetno vrtnarstvo. Ljubljana, Gradšče št. 12.

KUPIM

elektromotor

za vrtilni tok 10 do 12 k. s. 220/280 z zaganjačem in event. s števcem, novega ali pa že rabljenega, v brezhibnem stanju. — Ponudbe z navedbo cene in znamke na upravnistvo tega lista pod šifro: »ELEKTROMOTOR 1909«.

Kupimo vsako množino

smrekovih hlodov

Cenjene ponudbe z navedbo cene je poslati na upravnistvo »Slovenca« pod »HLODI 1908«.

Gosja jajca

čiste češke pasme PRODA GRASČINA ŽERJAVGRAD, pošta Dol pri Ljubljani.

Ceno naprodaj:

NOVO POHIŠTVO ZA SPALNICO in KUHINJO iz hrastovega lesa in politirano. Ogleda se na VRTAČI št. 3, pritličje, 1. vrata. Vhod z Bleiweisove ceste med h. št. 3 in 5. 1944

Velik vrt

ograjen, ODDAM TAKOJ V NAJEM. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod šifro »VRT 1879«.

Enonadstropna HIŠA

pol ure oddaljena od glavnega kolodvora v Ljubljani, z vodovodom, elektr. razsvetljavo, obširnimi vrtom, JE NAPRODAJ. Kupec dobi takoj stanovanje. Več povedo na SELU, MOSTE št. 43/L. 1848

PRODAM 2 dobra

pletilna stroja

št. 14 in 10. — Resni kupci naj pišejo pod šifro »PLETILNA STROJA 14/10« na upravo »Slovenca«. 1947

HIŠA na prodaj!

obstoječa iz 4 stanovanj z električno razsvetljavo, pri glavni cesti, 10 minut od mesta Celje, zraven nad 1 oral vrta in njive, pripravno za obrtnika ali penzionista. Cena Din 275.000. Več pove J. WERNIK, tesarski mojster, GABERJE št. 134, Celje. 1778

!!! AUTO !!!

BENCIN OLJE MAST PNEUMATIKA VSA POPRAVILA IN VOZNIJE

Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

JUGO-AUTO d. o. z. v Ljubljani.

Inserirajte v »Slovenec«!

Enonadstropna vila

popolnoma renovirana, z vrtom, v sredini Ljubljane, SE UGODNO PRODA. — Ponudbe na poštni predal 126, Ljubljana I. 1937

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.

KLEPARJI:Remžgar & Smerkol, Florjanska ul. 13
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovcev v Ljubljani, Kolodvorska ulica štev. 28
Korn I., Poljanska cesta štev. 8.**MEHANIČNA DELAVNICA:**pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarne stroje popravljajo in prenavljajo
Ladovik Baraga, Selenburgova ulica 6/1.**PARNA PEKARNA:**

Jean Schreyer nasled. Jakob KAVČIČ, Gradišče štev. 3.

KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE:

Kunovar Ivan, Stari trg štev. 10.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:

Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje štev. 2.

SPEDIČIJSKA PODJETJA:»Orient« d. d., Sodna ulica 3, Tel. 463
Ranzinger R., Cesta na už železn. 7-9.**TRGOVINA Z ŽELEZNINO:**

Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:

Mikuš L., Mesni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:

Erjavec & Turk pri »Zlati lopati«, Valva-zorjev trg štev. 7.

ZALOGA POHISTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta štev. 17.

Poirta globoke žalosti naznanjam, da mi je moj nad vse ljubljani sin, gospod

Stanko Vodnik

mehaničar

v sredo, dne 4. aprila, po kratki mučni bolezni nenadoma preminul.
Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 6. t. m. ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice v dež. bolnici na pokopališče k Sv. Križu.
V LJUBLJANI, dne 4. aprila 1923.

Žalujoča mati ANA VODNIK.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja ob izgubi našega nepozabnega očeta, odnosno starega očeta, gospoda

Mag. Ph. Gabrijela Piccoli

in za češče spremljevanje pokojnika k večnemu počitku izrekamo vsem našo iskreno zahvalo.

Ljubljana, dne 4. aprila 1923.

Rodbini PICCOLI - OGOREUTZ.

Radi preureditve obrata je naprodaj:1 PARNI STABILNI KOTEL s certifikatom 118 X 75 — 4 m² ogrevalne plošče in 0,36 m³ obseg vode — 4 atmosfere. — 1 BOELER (za napravo gorke vode), val. 165 X 92 s medenimi armaturami. — 2 WORTINGTON - PUMPI (za direkt. paro ena večja, druga manjša). — 1 BENCIN - MOTOR kupljen s dinamo - enosmerni tok 220 V., 2,5 K. V. — 8 RADIATORJEV za centralno kurjavo. — 5 kompletnih UMIVALNIKOV, porcelanastih z nikel armaturami, kompl. za pripojitev na vodovod. — 26 UMIVALNIKOV iz trdega lesa s marmonatimi ploščami. — Vse je v dobrem stanju, deloma popolnoma novo. — Pojasnila daje ravnateljstvo kopališča »TOPLICE« pri Novem mestu. 1938**Posestniki novih stavb**

se vljudo opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejevanju novih stanovanj v poštah in sicer: Velika izbira preprog, vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in linoleja, umetniško izdelanih zastorov na kose in metre, Moketi in gobelini za prevleko otoman in divanov. Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile.

Cene primerne.

Postrežba solidna!

A. & E. Skaberne, Ljubljana

Mestni trg 10.

Dva para lepih konj,

od 4- do 5-letnih, porabnih za tek in srednje težke vožnje,

dve polkriti kočiji,1 športni enovprežni voz ter različna prsna vprega in komati, 2 težka plateau voza in 1 kason, prodaja po ugodnih cenah
tvrdka BREZNIK & FRITSCH, trgovina z železom v Ljubljani.**Inserirajte v „Slovencu“!****Naprodaj novi AEG-motorji:**Motor za vrtilni tok 4 k. s. 220/380 volt za Din 7.500 —
" " " " 3 " " 220/380 " " " 6.500 —
" " " " 2 " " 220/380 " " " 5.000 —
" " " " 1 1/2 " " 220/380 " " " 2.500 —

z jermenico, tračnicami in zaganjačem. V zalogi so vse druge vrste motorjev in dinam. Elektromaterial po najnižjih cenah.

Karol Florjančič, Celje, telefon št. 74.

Izdaja konzorcij »Slovenec«.

Odgovorni urednik: Mihael Moškerc v Ljubljani

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Zahvala.

Globoko ginjeni nad tako vsestranskim sočustvovanjem, ki se nam je povodom nenadne, prebriske in nenadomestne izgube iskreno ljubljene soproga, očeta in brata, gospoda

dr. Karel Verstovšek-a

izražalo pismo ali ustmeno ter nam bilo v teh tugopolnih dneh v neizmerno tolažbo, se čutimo dolžni tem potom izraziti vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo in najtoplejšo zahvalo.

Prisrčno zahvalo izrekamo dalje vsem mnogobrojnim, od blizu in daleč prihitelim udeležnikom zadnjega spreveda preblagega rajkega, posebno vsem zastopnikom oblasti, zavodov in korporacij, posebej mil. g. škofu Dr. Karlinu, č. g. proštu Dr. Mateku za vodstvo spreveda v mnogobrojnem spremstvu duhovnikov, g. dr. Jerovšku, g. okr. glavarju Dr. Lajnšiču, g. županu Grčarju, velikemu podžupanu dr. Pfeiferju, gg. zastopnikom orožniške komande in komande mesta, »Glasbeni matic«, č. šolskim sestram, Orlom in Orlicam, gosp. ministru n. r. Dr. Korošcu in poslancem SLS, g. Dr. Basaju, kot zastopniku »Jugoslov. Orlovke zveze«, rektorju Ljubljanske univerze g. Dr. Alešu Ušeničniku in ostalim zastopnikom univerze, vel. županu g. Lukanu, Dr. Škabernetu kot zastopniku ministra prosvete, g. Dr. Povaleju, g. ravnatelju »Zadružne zveze« Legatu, zastopnikom »Zadružne gospodarske banke«, »Kristal«, č. o. franciškanom, itd., itd.

Dobrotni Bog bodi vsem obilen plačnik! Rajkega pa priporočamo v molitev in blag spomin!

Maribor, dne 3. aprila 1923.

Žalujoči ostali.

Jumperji, pletene lopice

vedno zadnja novost

P. ŠINKOVIC naslednik R. SOSS
Ljubljana, Mestni trg 10.

Več malo rabljenih

otroških vozičkovPOCENI NAPRODAJ.
LJUBLJANA, Zvonarska ulica 1.**„DIAMALT“**

Pozor pekli »Diamalt«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlan, v predvojni kakovosti, se edino dobi pri glav. zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUŽANEC, Zagreb. Skladišče Strossmajerova 10. Varnost se ponaredb v prahu ali tekočini!

Ako še niste, pošljite naročnino!**UGODNA PRILIKA!**

Slavnemu občinstvu in cenjenim svojim odjemalcem vljudo naznanjam, da se vrši vsled preselitve trgovine

RAZPRODAJA

vsega manufakturnega blaga po znatno nižjih cenah.

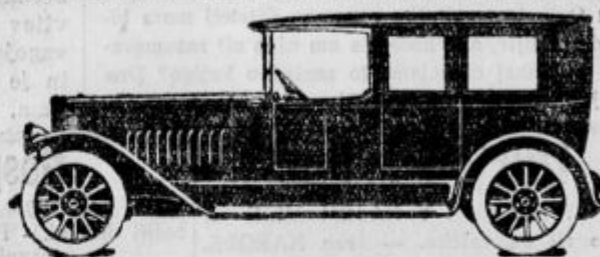
Anton Schuster

Štritarjeva ulica 7.

Automobili

motorna kolesa, motorčki, pneumatica „REITHOFFER“

po najnižjih originalnih tovarniških cenah.

Telefon št. 461.

O. Žužek, Ljubljana, Sodna ulica 11.**ROSIJA-FONSIER**

zavarovalna in pozavarovalna družba v Beogradu.

Osnovni kapital 5.000.000 dinarjev.

Ravnateljstvo podružnice za Slovenijo v Ljubljani, Sodna ul. 2/1.

Družba izvršuje zavarovanja vseh vrst:

1. zavarovanje proti požaru;
2. zavarovanje proti posledicam telesnih nezgod;
3. zavarovanje proti škodi po toči;
4. zavarovanje proti vlamu in tatvini;
5. zavarovanje vseh transportov;
6. zavarovanje jamstvene dolžnosti;
7. vse vrste zavarovanj življenja pod najugodnejšimi pogoji;
8. zavarovanje stekla.

Glavna zastopstva se nahajajo v vseh večjih krajih.